

บทนำ

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๐

ณ เมืองน้ำปาย รัฐไทหลวง

มันคือหลุมพราง...

เหตุอันวายที่เกิดขึ้นเมื่อสี่วันก่อน เกือบทำให้การประชุมครั้งใหญ่ของสหภาพต้องยุติ เมื่อทหารของนายพลซานอูเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทชกต่อยกับทหารองครักษ์ของเจ้ายอดเมืองแห่งเมืองเหลิน จนทำให้การประชุมในวันนั้นต้องยุติลง

ซานอูโกรธจนเกือบจะถอนตัวจากการประชุม แต่แล้วพรรคพวกของเขาก็ช่วยเกลี้ยกล่อมให้เขาตัดสินใจกลับเข้าประชุมในอีกสามวันต่อมา และได้ข้อตกลงว่าจะร่วมมือกันเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษ แต่จะร่วมมือกันเพื่อให้เกิดพลังในการเจรจาเท่านั้น หลังจากได้รับเอกราชแล้ว ทุกรัฐสามารถตัดสินใจแยกตัวเป็นอิสระได้อย่างที่ต้องการ

ทว่าในสนธิสัญญาที่ซานอูร่างมาทั้งหมด ไม่มีข้อไหนกล่าวถึงสิทธิในการแยกตัวเป็นรัฐอิสระ บรรดาเจ้าหลวงจึงทวงถาม ก็ได้คำตอบว่าเขาจะนำไปเขียนในรัฐธรรมนูญของสหภาพ ซึ่งจะเป็นผลดีมากกว่าเขียนไว้ใน

หนังสือสัญญาให้น้ำปาย...

เขาไม่ได้ร่วมลงนาม...เจ้าหลวงเมืองเล็ก ๆ อย่างเมืองนาง ที่อยู่ทางเหนือของเมืองเชียงรุ่ง เมืองใหญ่ที่สุดของฝั่งตะวันออกของแม่น้ำดาวิน ไม่ได้มีอำนาจมากมายถึงเพียงนั้น

เมืองนางอยู่อย่างสงบสุขมาตลอดหลายปี แม้อัตลอคระยะเวลาสามปี ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ที่ทหารไทยเข้ามาปกครองเมืองนาง เจ้าหลวงก็ยังคงปกครองเมืองเช่นที่ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตกาล ทว่าการปกครองเริ่มสั่นคลอนหลังจากทหารญี่ปุ่นถอนกำลัง พวกมันพยายามที่จะรวมรัฐไทหลวงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเวียงม่าน ซึ่งเหล่าเจ้าหลวงจะไม่มีวันยินยอมให้เกิดขึ้นแน่

อาณาเขตของรัฐไทหลวงมีถึงสามสิบสามเมือง ทุกเมืองรวมกันเป็นชนชาติไทหลวงที่อยู่อย่างสงบสุขตลอดมา รัฐไทหลวงปกครองด้วยระบอบเจ้าหลวง ซึ่งเป็นหัวใจของเมือง เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน และต้องทำหน้าที่เลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้แก่ประชาชนของตนเช่นกัน แล้วเขาละ...กำลังเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้แก่ประชาชนของเขาหรือยัง

“ทำไมไม่พูดอะไรเลยล่ะ เจ้าแสงหน่อฟ้า”

คนถูกถามละสายตาดูจากภาพการลงนามตรงหน้า พยายามไม่ถอนใจ กระนั้นความไม่สบายใจก็ยังถ่ายทอดออกมาทางสายตาดูคนถามรู้สึกได้

“เจ้าน้องเฮา^๑ คิดว่ามันมีอะไรไม่ชอบมาพากลอย่างนั้นรึ” เจ้าขุนคำแสงถาม ทั้งที่ต่างก็รู้อยู่แก่ใจ

“ข้าเฮา^๒ ไม่เคยไว้ใจพวกมันเลย” เขากระซิบ “โดยเฉพาะมือขวา

^๑ เจ้า...เฮา เป็นคำเรียกบุรุษที่สอง เรียกบุคคลที่ทำให้เกียรติอย่างสุภาพ โดยที่คำว่า ‘เฮา’ หมายถึง ของฉัน เมื่อเพิ่มคำนี้ จะทำให้คำพูดสุภาพยิ่งขึ้น

^๒ ข้าเฮา แปลว่า กระผม ผม หรือข้าพเจ้า

ของซานอู นายพลหม่านวิน ที่มีกองกำลังอยู่ในมือมากเหลือเกิน”

“แต่คราวนี้เราจำเป็นต้องร่วมมือกัน หากพวกเราต้องการเป็นอิสระจากอังกฤษ เจ้าน้องเขาก็รู้ดี”

“แต่ข้าเขายังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องร่วมลงนามในวันนี้ ในสัญญาไม่มีส่วนไหนที่บอกว่าจะให้เราเป็นอิสระ นอกจากสัญญาลมปาก และสถานการณ์บ้านเมืองตอนนี้ก็ไม่มีอะไรน่าไว้ใจทั้งนั้น หากยินยอมแล้วพวกมันกลับคำ ไม่ยอมทำตามสัญญา พวกเราจะทำอย่างไร”

“แต่ผู้นำเวียงมา่อย่างซานอูสัญญาแล้ว เขาจะต้องทำตามสัญญาไว้สิ” เจ้าขุนคำแสงพูดเหมือนให้กำลังใจตนเองมากกว่าจะกล่าวด้วยความมั่นใจ

เจ้าแสงหน่อฟ้ามิกกล่าวอะไรอีก เพราะความอึดอั้นคับอยู่ในอก สิ่งที่เขาต้องการพูดก็ได้พูดไปหมดแล้วในการประชุมระหว่างรัฐไต่หลวงตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา ภายใต้วิกฤติการเมืองของรัฐ ก็มี การแบ่งแยกเป็นก๊กเหล่า บรรดานักศึกษาก็ออกมาต่อต้านระบอบเจ้าหลวงที่ปกครองเมืองมาแต่เก่าก่อน ทั้งที่บุคคลเหล่านั้นมีโอกาสเล่าเรียนสูงถึงมหาวิทยาลัยเพราะได้รับทุนจากเจ้าหลวงส่งเสียให้เรียน แต่ก็ถูกบรรดาพวกนักศึกษาหัวใหม่ล้างสมอง กลับมาคิดโค่นล้มเจ้า ทั้งยังมีความประสงค์ชัดเจนที่จะรวมกับเวียงมา่ต่อต้านอังกฤษ และเรียกร้องประเทศให้เป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่ระบอบเจ้าหลวงอย่างปัจจุบัน

ขณะที่บรรดาเจ้าหลวงต้องการประวิงเวลาออกไป และยังต้องการที่จะเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษจนกว่าจะพร้อมขอเอกราช ทว่าความร้อนระอุทางการเมืองก็ทำให้เจ้าหลวงต้องเคลื่อนไหว นับวันความไม่พอใจของเหล่านักศึกษาที่มีต่อเจ้าหลวงผู้ปกครองเมืองยิ่งจะลุกลามขยายวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ จนยากจะควบคุม

เหล่าเจ้าหลวงรู้ว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง หากเมืองที่เคยปกครองแบบเจ้ามาเนิ่นนาน ควรจะต้องให้เวลา

ในการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป เตรียมรัฐธรรมนูญให้พร้อมรองรับประชาธิปไตยในอนาคต ไม่ใช่เร่งรัดหรือบีบบังคับเจ้าหลวงด้วยพลังประชาชนเช่นนี้

เจ้าแสงหน่อฟ้ามองเจ้าหลวงที่กำลังร่วมลงนามในสัญญาเมืองหน้าด้วยหัวใจที่หนักอึ้ง

เมื่อนึกย้อนกลับไป การเดินทางไปพบนายกรัฐมนตรียังคงของนายพลชานอู ก็มีเมืองหน้าเมืองหลังที่เหล่าเจ้าหลวงต้องแก้ไข ด้วยกลุ่มนักศึกษาแอบอ้างชื่อเจ้าหลวงและประชาชนรัฐไทหลวงว่าต้องการเข้าร่วมกับประเทศเวียงม่าน จึงทำให้เสียงคัดค้านของนายกรัฐมนตรียังคงต้องการให้รัฐไทหลวงยังคงเป็นรัฐในอารักขาต่อไปอ่อนลง ทั้งที่เหล่าเจ้าหลวงก็ได้แจ้งไปแล้วว่ายังไม่พร้อมจะเข้าร่วมกับเวียงม่าน แต่สถานการณ์ก็พาไป

ความวุ่นวายตลอดระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมาเกิดจากการยุยงนักศึกษาให้เป็นแนวร่วม ทั้งยังจัดตั้งกลุ่มเพื่อเอกราชแห่งรัฐไทหลวง ก็เร่งรัดให้เหล่าเจ้าหลวงต้องรีบตัดสินใจ ทั้งที่ไม่มีใครมั่นใจเลยว่าในอนาคตชานอูจะทำตามสัญญาหรือไม่ ไม่นั่นใจเลยว่าอนาคตของสหพันธรัฐเทือกเขา^๓ จะเป็นไปได้ในทิศทางใดต่อไป เจ้าหลวงที่ลงนามจึงรู้สึกประหนึ่งถูกบังคับให้กลืนทลายลงคอ

“คงไม่มีอะไรหรอกน่า เจ้าแสงหน่อฟ้า หลังจากได้เอกราชแล้ว เราก็จะแยกเป็นรัฐอิสระ ได้ปกครองกันเอง คงไม่มีอะไรน่าห่วงหรอก” เจ้าขุนคำแสง เจ้าหลวงผู้ใหญ่ที่เขาให้ความเคารพประดุจญาติผู้ใหญ่ปลอบใจ “เป็นผู้หลักผู้ใหญ่แล้ว จะกลับกลอกเหมือนเด็กๆ ไม่ได้”

“อ้อค่า”^๔ เขาเพิ่มพารับ แม้จะพยายามมองโลกในแง่ดี ทว่าความรู้สึก

^๓ สหพันธรัฐเทือกเขา ประกอบด้วยรัฐหลายเชื้อชาติ ในอดีตเป็นรัฐอิสระที่อาศัยอยู่ในเขตเทือกเขา มีแนวร่วมทางระบอบประชาธิปไตย

^๔ อ้อค่า แปลว่า ครับหรือค๊ะ

ที่บีบคั้นอยู่ในนอกก็ทำให้รู้สึกสบายใจได้ไม่ถนัดนัก เจ้าหลวงหลายคนภายในห้องก็คงจะคิดเช่นเดียวกัน เพียงแต่ต้องเก็บความรู้สึกนั้นไว้ในอก และต่างก็รอคอยผลการตัดสินใจในวันนี้ ด้วยหวังว่า...มันจะส่งผลการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีอย่างที่ทุกฝ่ายต้องการ

เจ้าแสงหน่อฟ้าเดินทางกลับเมืองนางในสัปดาห์ต่อมา ความหนักใจยังไม่หลุดพ้นไปจากอก เพราะหลังจากการลงนามร่วมกันในสัญญา เหล่าเจ้าหลวงก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป ทว่าทุกองค์ก็ล้วนแต่ต้องการให้เกิดสิ่งที่ดีที่สุุดแก่บ้านเมืองของตน

เมืองนางเป็นเมืองเล็กๆ อยู่ห่างไกล ประชาชนต่างก็ยังคงรักและศรัทธาในเจ้าหลวงของตน ไม่เหมือนทางฝั่งตะวันตกและทางใต้ของแม่น้ำดาวิน ที่ประชาชนไม่พอใจต่อความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากขึ้น ทั้งยังต่อต้านระบอบเจ้าหลวงที่นับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้น

หอคำเมืองนางตั้งตระหง่านตรงหน้า หลังจากรถยนต์ของเขาแล่นผ่านชุมชน ชำมล่าธารสายเล็กๆ และวิ่งขนานไปกับลำธารอีกราวหนึ่งกิโลเมตร ก็ล่องเข้าสู่เขตหอคำที่ล้อมรอบด้วยกำแพงหินและพุ่มไม้แบบตะวันตก ผ่านพื้นประตูเข้าไปตามเส้นทางที่โรยกรวดอีกราวห้าสิบลเมตร จะเห็นสนามสีเขียวขจีตรงเมืองหน้าตึกสีขาวอันเป็นสถาปัตยกรรมแบบผสมผสาน อาคารก่อด้วยปูนแบบอังกฤษ หลังคาไม้แบบไทเขิน ลดหลั่นเป็นชั้นเห็นอาคารสีขาว แม้จะไม่ใหญ่โตเทียบเท่ากับหอคำเชียงรุ่ง เมืองพี่เมืองน้องที่อยู่ทางใต้ แต่ก็อบอุ่นไปด้วยความรักที่แผ่กระจายโอบล้อมไปทั่ว เพียงแค่นี้ก็เห็นความอบอุ่นก็แผ่ซ่านไปถึงหัวใจ

“เจ้าพ่อกลับมาแล้ว”

ร่างเล็กๆ ที่กำลังวิ่งเล่นอยู่ในสนามหญ้าพากันวิ่งออกมาต้อนรับและยื่นรอคอยอย่างกระตือรือร้นก่อนที่รถจะจอดสนิทเสียอีก เจ้าแสงหน่อฟ้าก้าวลงจากรถ พร้อมๆ กับที่ร่างเล็กทั้งสองพุ่งเข้ามาทักท้วงกับลูกธนูที่พุ่ง

ออกจากคันศร

“อ๊ะ! เบาๆ ลูก” เขาหัวเราะชอบใจ เมื่อจะพากันล้มไปทั้งสามคน บุตรชายคนโตอยู่ในอ้อมแขน ขณะที่ร่างเล็กกระจ๊อยร่อยซึ่งถูกพี่ชายเบียดออก ก็พยายามจะแย่งเข้ามาทอดบิตาอีกคน

“โธ่เอ๊ยเจ้าจ้อย” เสียงครางอ่อนใจดังขึ้นเบื้องหลัง เมื่อเห็นบุตรสาวทอดเอวบิตาเอาไว้ ไม่ยอมแพ้พี่ชาย เจ้าแสงหน่อฟ้าคลายอ้อมกอดจากบุตรชาย ก่อนจะก้มลงอุ้มเด็กน้อยวัยหกขวบเข้าสู่อ้อมกอด แขนที่ว่างก็โอบไปรอบเอวภรรยาที่เดินมาถึงตัว

“เหนื่อยไหมคะคุณ” เธอถามเป็นภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาแรกของเธอ

แมรีแอนน์ดวงดงามในชุดลาลองแบบตะวันตก กระโปรงลุ่มยาวคลุมข้อเท้า ตัวเสื้อปักชายด้วยลูกไม้ รัตเอดด้วยเข็มขัดเส้นหนา ผมสีน้ำตาลอ่อนเกล้ามวยแจกเช่นหญิงใต้หลวงทั่วไป และปักด้วยหวีสีของคำตอก ลวดลายประดับพลอยน้ำงาม เป็นหวีสีที่เธอใช้ประดับผมแทบทุกวัน ด้วยเป็นของขวัญชิ้นแรกที่เขามอบให้หญิงสาว ในวันที่เธอได้รับการแต่งตั้งให้เป็นมหาเทวีจันทาเทวี ภรรยาคนแรกและคนเดียวของเขา นับจากนั้นแมรีแอนน์ก็ไม่เคยให้หวีสีอยู่ห่างกาย นอกเสียจากต้องเปลี่ยนการประดับผมไปตามพิธีเท่านั้น

“เหนื่อยกายไม่เท่าไรหรอก แต่เหนื่อยใจนี่สิ” เขาพยายามคลี่ไข้มหัวร่อยยิ้มคงไม่อาจส่งไปถึงดวงตาได้

มหาเทวีเดินเข้ามาคล้องแขน มือที่ว่างก็ลูบต้นแขนเขาเบาๆ แล้วพาออกเดิน

“ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหน ก็ปล่อยวางไว้สักครู่ก่อนนะคะคุณ มากินคุกกี้และน้ำชากับลูกๆ ก่อน ฉันทิ้งทำเสร็จเมื่อตะกี้เอง”

มหาเทวีแสนจะรู้ใจ คราวนี้เขายิ้มได้เต็มที่ยิ่งขึ้น เมื่อเจ้าจ้อยหรือเจ้าแสงจันทา บุตรสาวคนเล็กจับมือของเขไปอีกข้าง ลากไปนั่งที่เก้าอี้กลาง

สนามหญ้า

“แต่ดีดีกินคุกกี้ของหนูนะคะ หนูช่วยมาทำ” เด็กน้อยพูดภาษาอังกฤษตามมารดา ด้วยเป็นข้อบังคับของมหาเทวีที่ต้องการให้ลูกทั้งสองพูดคล่องทั้งสองภาษา เวลาอยู่ด้วยกันภายในครอบครัวก็จะใช้ภาษาอังกฤษยามอยู่กับข้าราชการบริพารก็จะใช้ภาษาไทยเงิน อันเป็นภาษาประจำเมืองได้อย่างไม่ขัดเงิน เด็กๆ ไปโรงเรียนมิชชันนารีซึ่งมหาเทวีเป็นผู้ก่อตั้งและคอยให้การสนับสนุน แยกเป็นโรงเรียนหญิงและชาย สอนทั้งสองภาษาให้นักเรียนเท่าๆ กัน

“จะลูก”

บุตรสาวคนสุดท้ายต้องเป็นความสุขทางใจอย่างที่สุดของเขา มิใช่ว่าเขาไม่รักเจ้าแสงหน่อเมือง แต่บุตรชายนั้นไม่ช่างประจบเอาใจเหมือนบุตรสาว ความรักจึงเทไปให้เจ้าแสงจันทา ที่ช่างพูดและซื่ออ่อนอย่างช่วยไม่ได้

เจ้าแสงจันทาป็นขึ้นมานั่งบนตัก แล้วหยิบคุกกี้มาป้อนให้ถึงปาก มหาเทวีจุปากและเตือน

“เซ็ดมือหรือยังลูก เมื่อกี้ยังวิ่งเล่นกลางสนาม เปื้อนอะไรบ้างก็ไม่รู้”

มหาเทวีจันทาเทวีเป็นคนอนาถมั้จัด ตามประสาคนที่เคยได้ร่ำเรียนมาสูง ทว่าคนที่รักหลงลูกสาวกลับจับมือเล็กๆ ที่ยังถือคุกกี้อยู่เข้าปากแล้วเคี้ยวตุ้ยๆ ก่อนจะยืมให้ภรรยาที่ส่ายหน้าด้วยความอ่อนใจ

“อร่อยจังเลย เก่งที่สุดเลยลูกพ่อ”

เด็กน้อยยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ พอทำให้บิดายิ้มได้แล้วก็นึกอยากจะไปเล่นต่อ จึงดินลงจากตัก และตามไปเล่นกับพี่ชาย

สายตาของเจ้าแสงหน่อฟ้ามองบุตรทั้งสองด้วยความห่วงใย แต่เสียงอ่อนโยนข้างกายก็ปลุกให้เขาตื่นจากภวังค์

“การประชุมเป็นไงบ้างคะคุณ”

เขาส่ายหน้าช้าๆ เป็นคำตอบแรก

“จริงๆ แล้วก็เป็นไปตามที่คาด แต่นึกไม่ถึงว่ามันจะเร็วขนาดนี้”

“ข่าวแจ้งมาว่ามีการเซ็นสัญญาร่วมกันของเจ้าหลวงกับผู้นำเวียงม่าน เพื่อขอเอกราชจากอังกฤษแล้ว”

“ใช่” เขาก็พิมพ์ “เดือนมิถุนา ชานอูจะเดินทางไปพบกับแอตลี^๕ เพื่อขอให้มอบเอกราชแก่ประเทศเวียงม่าน ซึ่งรวมรัฐที่อกเขาทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกัน”

“แล้วที่คุณบอกว่าเรายืนยันว่าจะขอแยกสหพันธรัฐที่อกเขาเป็นอิสระ เราจะให้เราแยกได้เมื่อไหร่คะ”

“ชานอูไม่ได้ระบุไว้ในสัญญา แค่บอกว่าทุกรัฐมีสิทธิเสรีภาพทัดเทียมกัน และให้มีตัวแทนในสภาตามสัดส่วนเพื่อร่วมกันบริหารประเทศ แต่พวกเราต้องการแยกประเทศทันที”

“แต่เขาไม่ยอม” เธอคาดเดา

“เขาไม่บอกได้แต่บอกว่าจะระบุเรื่องแยกตัวเป็นรัฐอิสระในรัฐธรรมนูญ ตรงนี้ผมคิดว่ามันคลุมเครือเกินไป ผมไม่สบายใจเลย”

“ชานอูเป็นถึงนายกรัฐมนตรี คงไม่กลับคำหุรอกคะ”

“ผมรู้ แต่ภายในพรรคของเขา ก็ใช้ว่าจะเห็นด้วยกับความคิดของชานอูทุกคน พวกเขาถือว่าทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่อยู่ในรัฐที่อกเขา หากเวียงม่านขาดรัฐที่อกเขา ก็เหมือนคนถูกตัดแขนตัดขา ผมไม่ได้คิดเรื่องนี้คนเดียวหุรอกนะ ใครๆ ก็เห็น ผมบอกตรงๆ ว่าไม่สบายใจเลย”

“คะ” มหาเทวีเอื้อมมือมาลูบหลังมือสามีเบาๆ “แล้วคุณจะทำยังไงต่อไปคะ”

“ผมยังไม่รู้ รู้แต่ว่าผมจะอยู่เฉยไม่ได้ รัฐที่อกเขาอ่อนด้อยกว่าทั้งด้านกำลังทหารและอาวุธ เพราะบ้านเมืองเราอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขเสมอมา หากพวกม่านที่มีกำลังทหารมากกว่าทรยศ พวกเราคงจะสู้ไม่ได้ และบอกตรงๆ ว่าผมไม่ไว้ใจคนของชานอูเลย เพราะภายในพรรคของเขาก็ยัง

^๕ คลีเมนต์ ไรชาร์ด แอตลี อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๙๔

มีกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกันไปหลายฝ่าย”

สีหน้าของมหาเทวีลัดกลุ่มไม่แพ้กัน สองสายตาประสาน มือทั้งสองบีบกันแน่นเพื่อถ่ายทอดกำลังใจให้แกกันอย่างเจี๊ยบๆ เมื่อมองเห็นอนาคตของเมืองนางที่ช่างมืดมนเต็มที

เดือนมิถุนายน นายพลชานอูเดินทางกลับจากอังกฤษพร้อมกับข่าวที่น่ายินดีว่า อังกฤษสัญญาจะมอบเอกราชให้เวียงม่านภายในหนึ่งปีภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ในระยะเวลาหนึ่งปีเวียงม่านต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อให้ได้ผู้แทนราษฎรจากทั่วประเทศเข้ามาร่วมร่างรัฐธรรมนูญ แต่เพียงแค่นี้ก็ลึบตาหลังจากนั้น ระหว่างประชุมตัวแทนจากรัฐต่างๆ ก็มีข่าวที่น่าตกใจ เมื่อมีมือปืนบุกเข้ากราดยิงในห้องประชุม ทำให้นายพลชานอูและผู้เข้าร่วมประชุมอีกหกคนต้องจบชีวิตลง...

เจ้าจ๋ามทูน เจ้าหลวงเมืองปอน ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนรัฐไตหลวงถูกยิงจนได้รับบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิตในเช้าวันต่อมา ขณะที่เจ้ายอดเมืองผู้นำเจ้าหลวงของรัฐไตหลวงล้มป่วย ไม่สามารถไปร่วมประชุมได้ จึงรอดชีวิตในคราวนั้น ทว่าการสูญเสียเจ้าจ๋ามทูนก็ได้สร้างความเสียใจแก่ประชาชนในรัฐไตหลวงยิ่งนัก

ปัญหาการเมืองเพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น

วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๑ เวียงม่านได้รับเอกราชจากอังกฤษ นำเสียดายที่นายพลชานอูผู้พยายามต่อสู้เพื่อเอกราช กลับไม่ได้มีชีวิตอยู่เพื่อเห็นชัยชนะของเขา

วันเดียวกันนี้เอง นายชอเต็งผู้ที่อังกฤษเลือกมาแทนนายพลชานอู ก็ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี...

“ดีกแล้ว ยังไม่นอนอีกหรือคะคุณ”

ประตูห้องทำงานเปิดแง้มออก ใบหน้าवलที่ยังคงสวยเสมอปรากฏ

ต่อสายตา เวลาที่เธอสวมชุดนอนผ้าฝ้ายสีขาวที่คุ้นเคย ปล่อยผมยาวสยาย ถึงกลางหลัง ใบหน้าปราศจากเครื่องสำอางดูราวกับหญิงสาวที่เขาพบในวันแรกที่มหาวิทยาลัยในเวอร์จิเนีย

เขาแปลกใจที่แมรีแอนน์เคยตามบิดาที่เป็นผู้จัดการบริษัทค้าไม้มาอยู่ที่เมืองเซียงรุ่งหลายปี แล้วจึงกลับไปเรียนมหาวิทยาลัยที่สหรัฐอเมริกา และในคณิงานเลี้ยงของมหาวิทยาลัยก็ทำให้เขาได้พบกับเธอโดยบังเอิญ

แม้เวลาจะผ่านไปหลายปี แต่ไม่ว่าจะเป็นวันที่ไหนเขาก็ไม่เคยนึกเสียใจที่เลือกเธอ

“ผมเพิ่งเขียนจดหมายถึงพ่อของคุณเรื่องการลงทุนของเรา”

“มีอะไรอีกหรือคะ” เธอคาดเดาจากการกินเลี้ยงกับเจ้าขุนค้ำแสดและญาติๆ ของเขาในตอนค่ำ เหล่าผู้ชายยังนั่งสูบบุหรี่และดื่มเหล้ากันต่อหลังจากเธอพาเด็กๆ เข้านอน ทว่าสามียังกลับมานั่งทำงานต่อ ก็แสดงว่ามีบางอย่างในใจ

“ไม่มีอะไรพิเศษหรอก ผมแค่ต้องการรายละเอียดบัญชีที่เราลงทุนไปนะ และผมก็ตั้งใจจะให้เขาหาซื้อบ้านที่โน่นสักหลัง วันหน้าเวลาลูกๆ ไปเรียน จะได้มีที่อยู่”

“คุณจะส่งลูกไปแล้วหรือคะ” เธอทำหน้าตกใจ “พวกแกยังเด็กอยู่เลยนะคะ”

“ยังหรอก” เขายิ้มปลอบใจภรรยา “ผมก็อยากรอให้พวกเขาโตกว่านี้อีกสักหน่อย”

“นั่นสิคะ” แมรีแอนน์ถอนใจเบาๆ “ยังอีกหลายปี แล้วคุณจะไปทำอะไรคะ”

“มันเป็นการลงทุนนะ กำไรจากเงินปันผลก็ต้องลงทุนเพิ่ม ที่ทางถ้ามีจังหวะก็ต้องซื้อ อีกหน่อยราคาจะแพงขึ้นอีกหลายเท่า ไม่นาน...วันหน้าพวกเราอาจจะต้องย้ายไปอยู่ที่นั่น”

“หมายความว่ายังไงคะ”

“โอ...อนาคตการเมืองของไทยคงไม่มีอะไรแน่นอนทั้งนั้น เวลานี้
 เจ้ายอดเมืองได้ขึ้นเป็นประธานาธิบดี เป็นเพียงหุ่นเชิดให้รัฐบาลเวียงม่าน
 ที่มีนายซอเต็งในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นฝ่ายบริหารประเทศ อำนาจ
 ทั้งหมดอยู่ในมือของพวกเขา มาน เวลามานไปผมก็ยังไม่มั่นใจ ที่ผ่านมามีผมถึง
 ได้ใช้ชื่อคุณกับพ่อของคุณเปิดบริษัทเพื่อลงทุนที่อังกฤษและสหรัฐอเมริกา
 อย่างน้อยถ้าเกิดอะไรขึ้นกับผม ลูกๆ กับคุณก็จะได้ไม่ลำบาก”

“อย่าพูดอย่างนั้นลึคะ” เธอยกมือแตะริมฝีปากของสามี “ถ้าเกิดอะไร
 ขึ้น เราจะต้องไปด้วยกัน ฉันจะไม่มีทางทิ้งคุณไว้ที่นี้เป็นอันขาด”

เจ้าแสงหน่อฟ้าจับมือเล็กขึ้นมาจูบ และดึงเธอมานั่งซ้อนบนตัก

“ขอบคุณนะที่รัก แต่...ไม่ว่าวันนั้นจะมาถึงหรือไม่ เราก็จะต้องเตรียม
 พร้อมรับมือกับมัน”

“ฉันเชื่อว่าคุณจะต้องปลอดภัย เพราะคุณไม่เคยประมาท”

“ผมพยายามจะไม่ประมาท แต่เราไม่มีวันล่วงรู้อนาคต” เขาอิงแก้ม
 แนบกับต้นแขนขวา ซ่อนความกังวลใจในดวงตาไว้มิดชิด

แมรีแอนน์ลอบเรือนมที่ปราศจากผ้าโพกศีรษะเมื่ออยู่ในที่รโหฐาน
 เธอรับรู้ถึงความกังวลใจของสามีมานาน ตั้งแต่ปีกลายหลังการประชุมที่
 น้ำปาย เขานำความมาปรึกษากับปีเตอร์ บิดาของเธอ ก่อนจะได้ข้อสรุปและ
 ตัดสินใจนำเงินส่วนตัวไปลงทุนที่สหรัฐอเมริกา โดยใช้ชื่อของแมรีแอนน์
 และบิดาของเธอเป็นผู้ถือหุ้น และให้ปีเตอร์เป็นผู้ดูแลบริษัท ซึ่งเป็นบริษัท
 เล็กๆ ที่เลือกลงทุนซื้อขายตราสารและหุ้นในสหรัฐอเมริกาที่กำลังเติบโต
 อย่างรวดเร็ว เพราะเกรงว่าหากเปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยม
 เมื่อใด ทรัพย์สินสมบัติทุกชิ้นของเขาและครอบครัวจะต้องถูกริบเป็นของรัฐ

“บางที...คุณอาจจะคิดมากเกินไปก็ได้นะคะ...”

“เมื่อปีก่อนผมหวังว่าซานอูจะไม่ทำตามสัญญา แต่เวลานี้ซานอูก็ตาย
 ไปเสียแล้ว เหลือแต่ซอเต็งและหม่านวิน หากเทียบระหว่างสามคนนี้ ซานอู
 ก็ยังน่าไว้วางใจมากที่สุด ขณะที่ซอเต็งก็อ่อนโยนจนเกือบจะอ่อนแอ ธรรมชาติ-

ธัมโม จะหันหน้าเข้าวัดถ่ายเดี่ยว ขณะที่อังกฤษก็ไว้ใจเขาที่สุด

“ส่วนหม่านินมีกำลังทหารอยู่ในมือ เขียวชาญด้านการรบ สองคนนี้เปรียบเหมือนฐานของพีระมิด โดยมีซานอูเป็นปลายยอด และคานอำนาจกันอย่างสมดุล^๖ แต่บัดนี้ความสมดุลขาดหายไป ผมไม่มั่นใจเลยว่าสองเต็งจะสามารถบริหารประเทศที่เพิ่งเริ่มต้นอย่างเราๆได้ มีปัญหามากมายเหลือเกินที่รอคอยอยู่ตรงหน้า”

“แต่อย่างน้อยเราก็มีรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้ว่าเราจะแยกตัวเป็นเอกราชได้ในอีกสิบปีข้างหน้าละคะ”

“มันเป็นความหวังเดียวของผม” เขาอมรับ “และก่อนถึงเวลานั้นผมจะต้องเร่งกระตุ้นให้เจ้าหลวงทั้งหลายจัดตั้งระบบศาลยุติธรรมและระบบบริหารงานภายในรัฐ เพราะเรายังไม่รู้เรื่องราวอะไรกันเลย มันเป็นงานที่หนักและต้องใช้คนที่มีความรู้ เราเองก็ต้องเร่งพัฒนาระบบการศึกษาของคนในเมืองของเราเช่นกัน เพราะมันคือพื้นฐานของการพัฒนาทุกสิ่งในอนาคต”

“เรื่องนี้ฉันทราบดีค่ะ และไม่เคยละเลย ฉันมั่นใจว่าโรงเรียนของเราจะเป็นโรงเรียนที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในรัฐไทหลวง”

“ผมทราบว่าคุณเอาใจใส่เรื่องการศึกษาของเด็กมาตลอด ถ้าไม่มีคุณผมคงแย่”

“อย่าพูดอย่างนั้นสิคะ หลังจากวันที่เราแต่งงานกัน ฉันก็ถือเป็นประชาชนเมืองนางคนหนึ่งที่ มีหน้าที่พัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าเช่นกันนะคะ”

“ขอบคุณที่รัก...” เขากอดเอวบางแน่น ในความหนาวเหน็บและไม่มั่นคงในหนทางเบื้องหน้า... ทว่ายังคงมีความอบอุ่นคอยจับมือเขาให้เดิน

^๖ คัดมาจากหนังสือเกี่ยวกับประวัติของมหาเทวีเรือนคำ สตรีหมายเลขหนึ่งคนแรกของพม่า มหาเทวีของเจ้าหลวงส่วยแต่็ก

เคียงข้างกันไป

ในฐานะเจ้าหลวงของเมืองนาง เขาจะไม่ทอดทิ้งประชาชนของเขา
ในฐานะสามี เขาก็จะคอยดูแลครอบครัวให้ดีที่สุดเช่นกัน ไม่ว่าวันหน้า
จะเป็นเช่นไร เขาก็ถือว่าได้ทำวันนี้ให้ดีที่สุดในแล้ว

๑

ปิดคูรี...แต่บัตรภาพ...นิรันดร

เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

กลางป่าทางเหนือของเมืองกว๋างนาม-ดานัง เวียดนามใต้
ฝนเพิ่งซาเม็ด เสียงกบพากันร้องระงมดังไปทั่วทั้งป่าอันมืดมิด
กระท่อมสี่หลังตรงหน้ามีตสนิท หลังจากตะเกียงน้ำมันถูกดับไปเมื่อชั่วโมง
ก่อน

ใบหน้าดำสนิทที่ซ่อนตัวอยู่ในพงหญ้าขึ้นและหันมองกัน เห็นเพียง
ลูกตาขาวเท่านั้นที่สะท้อนในความมืด ปืนในมือถูกกระชับมัน รอแค่สัญญาณ
จากหัวหน้าทีม พวกเขาพร้อมลุย

ทหารสิบสองนายเตรียมพร้อมหลังจากกระโดดร่มในความมืดลงสู่
พื้นดินเมื่อหลายชั่วโมงก่อน จากนั้นก็แยกย้ายกันออกเดินทางสู่เป้าหมาย
คือกระท่อมสี่หลังตรงหน้า

ภารกิจในค่ำคืนนี้คือทำลายคลังอาวุธสงคราม ที่สหภาพโซเวียต
เพิ่งนำมาสนับสนุนเมื่อไม่กี่วันก่อนให้ลั่นซาก เป็นการตัดกำลังพวกทหาร
เวียดกง และอำนวยความสะดวกให้แก่ทหารอเมริกันที่ได้รับคำสั่งให้บุกยึด

จุดยุทธศาสตร์ที่อยู่ห่างไปไม่กี่กิโลเมตร

พวกเขาจำต้องตัดกำลังด้วยการทำลายอาวุธร้ายแรง หลังหน่วยข่าวกรองแจ้งพิกัดที่ซุกซ่อนอาวุธ เอทีมจึงถูกส่งมาปฏิบัติการทำลายล้างให้สิ้นเสียงหยดน้ำจากไปไม้ตกกระทบพื้นดินเป็นจังหวะ ชวนให้รู้สึกผ่อนคลาย แต่มันจะยาวนานไปอีกแค่ไหนก็อึดใจ เพราะยมทูตกำลังจะย่างกรายเข้ามา และเดี๋ยวจะเกี่ยววิญญาณหนีไม่ถ้วนในอีกชั่วโมงข้างหน้า ซึ่งจากประสบการณ์และการฝึกฝนอย่างหนักตลอดระยะเวลาหลายเดือน พลุ่ก็หวังว่าหนึ่งในนั้นจะต้องไม่ใช่วิญญาณของเขากับคู่หูแน่นอน

ช่วงเวลานี้บรรดาทหารเวียดกงหาได้ผ่อนคลายกับบรรดาอากาศรอบๆ ไปด้วยไม่ เพราะท่ามกลางสงคราม สิ่งไม่คาดฝันย่อมเกิดขึ้นได้ทุกวินาที และเมื่อพวกเขาต้องรับมือชอปลังอาวุธสงคราม ทหารทุกนายก็แทบจะกะพริบตาไม่ได้เลย

พลุ่คนหนึ่งในแองโกลนแห่งนี้มานานกว่าชั่วโมงแล้ว ไม่ต่างไปจากยูพราช คู่หูของเขาที่อยู่ห่างไปไม่กี่เมตร สายตาของทั้งสองจ้องมองไปยังทหารที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุด หากเสียงปืนนัดแรกดังขึ้นเมื่อไร ก็หมายความว่าพวกมันจะเป็นเป้าหมายแรกที่เขาจะจู่โจม

สามปีก่อนหน้า พลุ่ได้รับทุนจากกองทัพบกไทยไปเรียนต่อที่เวสต์-พอยต์ โรงเรียนทหารที่มีชื่อเสียงที่สุดของสหรัฐอเมริกา หลังเรียนจบเขาก็เข้าฝึกหลักสูตรหน่วยรบพิเศษ หรือที่เรียกกันว่า ‘กรีนเบเรต’ เพื่อเขาจะได้นำความรู้มาถ่ายทอดให้แก่ทหารรุ่นน้องในประเทศไทยต่อไป

กองทัพบกไทยมีสัมพันธไมตรีที่ดีต่อกองทัพบกสหรัฐอเมริกา ทหารไทยหลายนายที่มีผลการเรียนดีเยี่ยมจึงได้รับทุนไปเรียนต่อที่เวสต์-พอยต์ เพื่อจะได้นำหลักสูตรทหารที่ทันสมัยกลับมาใช้ที่ประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกองทัพต่อไป

พลุ่ได้รับอนุญาตให้เข้ารับการฝึกกับหน่วยรบพิเศษของกองทัพบก

เขาผ่านหลักสูตรเข้มงวดมาได้โดยไม่ง่ายตายนัก แต่คนที่กำลังนอนนิ่งอยู่ข้างตัวเขา ทำให้เขาผ่านพ้นหลักสูตรนรกนี้มาได้ง่ายขึ้น...

เขาได้พบกับยุพราชในวันที่เข้ารับการฝึกกรีนเบเรต์ แล้วรู้สึกถูกชะตากับเพื่อนชาวกรูซาทันทีที่สบตากัน อาจเป็นเพราะทั้งสองเป็นชาวเอเชียในกลุ่มชายอเมริกันอีกเกือบร้อยชีวิตที่เข้าร่วมการฝึกในครั้งนี้ ทั้งสองสนิทกันแทบจะทันที และตลอดระยะเวลาเกือบปีที่ร่วมเรียนอย่างหนักด้วยกัน ยุพราชก็กลายเป็นคู่หูของเขา พลุจึงได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ และรู้จักกับนักรบกรูซาจากแผ่นดินเนปาลตัวจริง หลังจากได้ยินเสียงเล่าลือมานานแสนนาน

ยุพราชเล่าเรื่องราวน่าทึ่งของบรรพบุรุษของเขา พลุจึงรู้ว่าบิดาของยุพราชเป็นหัวหน้าองครักษ์เจ้าหลวงองค์หนึ่งของรัฐไทหลวง เขาเกิดและเติบโตที่นั่น ก่อนจะถูกส่งตัวไปเรียนต่อ เพื่อจะได้นำวิชาที่ได้ร่ำเรียนกลับมาใช้ในอนาคตเช่นเดียวกับพลุ

ยิ่งมีความเป็นมาที่ใกล้เคียงกัน ทั้งยังมาจากบ้านพี่เมืองน้อง กินข้าวเหมือนกัน จึงยิ่งสนิทสนมกันราวกับพี่น้อง ทั้งสองช่วยกันลากอีกฝ่ายให้ผ่านพ้นสัปดาห์นรกมาได้อย่างทุลักทุเล สุดท้ายต่างก็ประสบความสำเร็จโดยไม่เคาะระฆังยกเลิกไปก่อนสัปดาห์นรกจะสิ้นสุด และนั่นเป็นก้าวแรกที่ทำให้ทั้งสองมานอนอยู่ตรงนี้

สงครามเวียดนามยืดเยื้อมานานเกือบสิบเอ็ดปี นับแต่การพิพาทระหว่างเวียดนามกับฝรั่งเศส ซึ่งเป็นสงครามอาณานิคม ทว่าสหรัฐอเมริกากระโดดเข้าร่วมรบและจัดตั้งกองทัพในเวียดนามเมื่อหกปีก่อน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนต่อต้านการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ตามทฤษฎีโดมิโนที่ได้กระจายมาถึงเวียดนามเหนือ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากจีนและสหภาพโซเวียต

หน่วยกรีนเบเรต์ถูกส่งเข้ามาปฏิบัติกรบบแบบกองโจรหลังแนวข้าศึก และครั้งนี้ก็เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สงครามกองโจร ที่พวกเขา

หน้าที่สังหารและทำลายทุกสิ่งทีขวางหน้า

แต่สิ่งที่ไม่ง่ายเลยก็คือทหารเวียดนามซึ่งเป็นนักรบเดนตาย กล้าหาญ และเชี่ยวชาญพื้นที่มากกว่าทหารอเมริกัน พวกเขาจึงเสียเปรียบในหลายสมรภูมิ สงครามจึงยืดเยื้อและไม่มีท่าทีว่าจะยุติง่ายๆ

เสียงปืนดังขึ้นแทรกผ่านเสียงจิ้งหรีดเรไรที่กำลังเปล็ดเปล็นกับความชุ่มฉ่ำยามค่ำคืน แต่เวลานี้ไม่มีใครสนใจอีกแล้วว่ามันจะร้องเพลงขับกล่อมให้หลับนอน เพราะคำคืนนี้ ในป่าแห่งนี้ พื้นดินกำลังจะลุกเป็นไฟ

สิ้นเสียงปืนนัดแรก เสียงปืนนัดที่สองและอีกนับสิบๆ นัดก็ดังรัวขึ้น แสงไฟจากปลายกระบอกปืนเท่านั้นที่จะบอกตำแหน่งว่าพวกที่ชุ่มช้อนตัวอยู่ที่ใด พลุประทับปืนกับบ่า และเสียงไปยิงเป้าหมายที่ใกล้ที่สุด เช่นเดียวกับยุพราช

ทหารเวียดนามหลายสิบนายวิ่งออกจากกระโจม ทรูเข้าที่กำบังและยิงต่อต้านผู้บุกรุกอย่างไร้ทิศทาง พลุกับยุพราชโหนตัวจากแอ่งโคลน โผเข้าไปหลบหลังต้นไม้ใหญ่ แล้วเล็งยิงทหารตรงหน้าชนิดไม่ให้เปลืองกระสุนหนึ่งนัดหมายถึงหนึ่งชีวิต

แต่เขาไม่เข้าใจจริงๆ ว่าทำไมทหารเวียดนามถึงได้มีมากมาย เหมือนจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ทุกวินาทีที่ผ่านมา เสียงระเบิดดังตูมเมื่อพวกมันต่อต้านผู้บุกรุกที่คืบหน้าเข้าไป เสียงปืนกลยิงรัวสะเปะสะปะอย่างบ้าคลั่งเพื่อยืนยันว่าคำคืนแห่งนรกได้เริ่มต้นขึ้นแล้วอย่างแท้จริง

“อาวุธซ่อนอยู่ในหลุมตรงกลางของพวกมัน หาทางเข้าไปข้างในให้ได้” หัวหน้าทีมออกคำสั่ง พลุมองไปข้างหน้า และหาช่องทางที่จะเล็ดลอดเข้าไป

“ทางโน้น” ยุพราชตะโกนบอก ก่อนจะออกวิ่งนำหน้า คู่หูของเขาก็มตัวต่ำและวิ่งซอกแซกไปตามต้นไม้เพื่อใช้เป็นกำบัง พลุวิ่งตามและอ้อมมาจนถึงด้านที่มีการป้องกันน้อยที่สุด เป็นช่วงรอยต่อระหว่างสองป้อมปืนกล แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจุดนี้จะปลอดภัย เพราะมีทหารเวียดนามเฝ้าระวังอยู่

ไม่น้อย

แต่แทนที่ยุพราชจะพยายามหาทางบุกเข้าไป เขากลับทิ้งตัวนอนราบลงบนพื้นแล้วบอก

“ถ้าพวกมันเก็บอาวุธไว้ใต้ดิน แสดงว่าจะต้องมีอุโมงค์สำหรับหนี” พลุเห็นด้วย แต่จะหาอุโมงค์ที่วุ่นๆท่ามกลางความมืดมิดเช่นนี้ได้อย่างไร คงจะยากยิ่งกว่างมเข็มในมหาสมุทร

“นายคิดจะทำอะไรนะโย”

“นายป้องกันข้างหลังไว้ ฉันจะลองหาทางเข้าจากแถวนี้”

“ฉันไม่คิดว่ามันจะหาได้ง่ายๆ หรือคะ”

“คงไม่ง่าย แต่มันคือวิธีทะลุเข้าไปด้านในที่ปลอดภัยที่สุด”

พลุหันไปรอบๆ เขายังไม่เปิดฉากยิง เพื่อไม่ให้ใครรู้ตำแหน่งของพวกเขา

“แล้วนายคิดว่ามันจะอยู่ตรงนี้รี”

“มันจะต้องมีทางเข้าออกหลายที่” ยุพราชมั่นใจ พลุช่วยเพื่อนมองไปรอบๆ แต่ขณะนั้นเอง ก็มีบางสิ่งบางอย่างเคลื่อนไหวในความมืดอย่างเงียบกริบ ทั้งที่ห่างออกไปเพียงไม่กี่เมตร ชายในชุดดำค่อยๆ ไพล่ขึ้นมาจากพื้นใบหน้าดำเมี่ยมหันมองไปรอบๆ ยุพราชกับพลุคลี่ยิ้ม ดิ่งมืดจากข้างเอนขึ้นมาระโดดเข้าจุดโจมตีที่ไม่ยอมให้พวกมันตั้งตัว

ชายสองคนแรกนอนนิ่งไปแล้ว เลือดมากมายไหลจากบาดแผลที่ลำคอ ชายอีกหลายคนไพล่ขึ้นมาอย่างรวดเร็ว มีดในมือของทั้งสองกวัดแกว่งปลิดชีวิตทหารที่เพิ่งไพล่พ้นมาจากหลุมคนแล้วคนเล่า จนกระทั่งเงียบกริบ

หลายนาที่ในความมืด เสียงปืนยังคงดังอย่างต่อเนื่อง พวกเขาวิตกกังวลตั้งใจจะตลบหลังพวกเขาด้วยการส่งทหารออกมาหวังจะล้อมกรอบผู้บุกรุก แต่กลับกลายเป็นว่าเปิดช่องทางให้แก่ผู้บุกรุกเสียแทน

พลุคลานเข้าไปใกล้แผ่นไม้ที่มีใบไม้และหญ้าปกคลุมหนาอย่างซ้ำๆ

แสงจากคบเพลิงริบหรี่ แต่ก็สว่างพอจะส่องให้เห็นช่องทางในอุโมงค์เล็กๆ ได้ ช่องขนาดนี้รับรองว่าทหารตัวโตๆ อย่างพวกอเมริกันไม่มีทางเข้าได้แน่นอน แต่ไม่ใช่คนที่ตัวผอมบางกว่าอย่างชาวเอเชีย ยุพราชถอดอุปกรณ์รอบเอวและถอดเสื้อ ก่อนจะหย่อนตัวลงไปในหลุมคับแคบ จนไปยืนที่ก้นหลุม แล้วจึงส่งสัญญาณให้พลุส่งเข็มขัดและปืนลงไปที่นั่น จากนั้นพลุก็ทำตาม โดยหย่อนอาวุธของเขาลงไป ก่อนจะลอดตัวผ่านช่องเล็กๆ นั้นตามลงไป

ภายในอุโมงค์เงียบสงัด พวกมันคงยังไม่รู้ว่าทหารที่เพิ่งส่งไปเมื่อครู่ถูกพวกเขฆ่าตายหมดแล้ว จึงไม่มีการป้องกันจากทางด้านนี้ ทั้งสองสวมเสื้อ เข็มขัด และกระชับพานท้ายปืนเข้ากับไหล่ ก่อนจะค่อยๆ ออกเดินอย่างเงียบกริบ

ร่องเท้าคอมแบตเหยียบลงบนพื้นดินและย่างก้าวอย่างระมัดระวัง เส้นทางในอุโมงค์นั้นมีช่วงเลี้ยวสองครั้ง พวกกำลังจะผ่านหัวมุมที่สอง พวกเขาก็ได้ยินเสียงพูดคุ้ยดังมาจากด้านใน พลุจึงส่งสัญญาณให้ยุพราชที่ตามมาหยุด รีบถอยกลับไปหลบอยู่ด้านหลังหัวมุมและเงี้ยวหูฟัง

มันเป็นเสียงออกคำสั่ง และเสียงเอะอะโวยวายไม่ได้ศัพท์ เขาค่อยๆ ยื่นศีรษะออกไป ก็เห็นทหารวิ่งกันให้วุ่น ตรงกลางห้องมีโต๊ะทำงานที่มีเครื่องรับ-ส่งสัญญาณวิทยุตั้งอยู่ เขาเห็นลั้งไม้มากมายตั้งอยู่ลึกเข้าไปด้านใน เขาจึงหันมาพยักหน้าให้ยุพราชที่พร้อมอยู่แล้ว ก่อนจะยกนิ้วขึ้นสองนิ้วทางด้านขวา และอีกสามทางด้านซ้าย

ยุพราชเลือกทางซ้าย เขาพยักหน้ารับ ทั้งสองแนบตัวกับกำแพง สบตากันเพียงอดีตใจ ก่อนจะไพล่พื้นมุมกำแพงดินและบุกตะลุยไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว

ดวงตาของพวกเวียดกงเบิกกว้างเพียงเสี้ยววินาที เมื่อเสียงปืนกลดังขึ้น ร่างทั้งห้าก็ล้มพุงลงไปกองบนพื้น พวกเขาไม่มีเวลาคิดอีกแล้ว นอกจากตั้งระเบิดมือจากเอวและโยนเข้าไปที่กองไม้ ก่อนจะออกวิ่งสุดฝีเท้า

เพื่อหลบให้พ้นจากแรงอัดของระเบิด อีกทั้งพวกเวียดกงก็กรูกันกลับมาทันทีที่ได้ยินเสียงปืนจากด้านใน

หัววินาทีระเบิดก็ทำหน้าที่ของมันได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งสองเพิ่งวิ่งผ่านหัวมูมอโม่งค์ ทว่าแรงอัดของมันก็ทำให้ร่างของทั้งสองกระเด็นจนล้มคะมำไปด้านหลัง แต่ด้วยระยะทางที่ห่างไกลและยังมีมูมก่าแพงดินป้องกัน ความรุนแรงของระเบิดจึงลดลง

ระเบิดสองลูกแรกเป็นแค่การเปิดฉากการระเบิดที่ต่อเนื่องยาวนาน แสงไฟลุกโพลงจากถังไม้และเศษหญ้าที่ใช้เป็นเครื่องกันกระแทก กระสุนและระเบิดที่อยู่ในถังระเบิดตูมๆ ทำให้ทหารที่เพิ่งวิ่งลงมาถูกระเบิดจนกระเด็น

พลุกับยุพราชตั้งตัวได้เลยรีบลุกขึ้นแล้วออกวิ่ง ก่อนที่เสียงปืนจะดังขึ้นตามหลัง พลูวิ่งนำหน้า พอผ่านหัวมูมที่สอง เขาก็คว่ำระเบิดข้างเอวโยนออกไปข้างหน้า แล้ววิ่งกลับมาหลบที่หัวมูม แรงอัดของมันส่งผลให้ช่องเล็กนั้นเปิดกว้างขึ้น เขารีบปืนขึ้นไปและหมุนตัวกลับมาเตรียมรับยุพราชที่ยื่นมือขึ้นมา พอเขาตั้งร่างคู้หูผ่านพื้นหลุมมาแล้ว ก็สัมผัสได้ถึงเลือดที่ไหลรินลงสู่มือ

ยุพราชกัดฟันแน่นเมื่อถึงระเบิดมือลูกสุดท้ายหย่อนลงไป ในหลุมเป็นการปิดฉากพวกที่ตามล่ามาเท่านั้น เพราะเวลานี้พื้นดินตรงหน้ากำลังถูกพระเพลิงแผดเผา เสียงระเบิดและเสียงปืนดังไม่หยุด สลับกับเสียงร้องครวญคราง ภารกิจของพวกเขาเสร็จสิ้นแล้ว หัวหน้าที่มีเรียกให้พวกเขาถอนกำลังและไปรอที่จุดนัดหมาย ซึ่งเฮลิคอปเตอร์ จะบินมารับในอีกครึ่งชั่วโมง

“นายเป็นยังงี้บ้าง” พลูแหบตัวเข้ากับต้นไม้ มองเพื่อนรักด้วยความเป็นห่วง

“ฉันถูกยิงที่ขา ยังไกลหัวใจ” เขากระซิบลอดโทรศัพท์ “รีบไปกันเถอะ” พลูพยักหน้ารับ แต่พอเห็นยุพราชก้าวออกไปเพียงสองสามก้าว

เขาก็บอก

“ฉันแบกนายไปเอง” ว่าแล้วก็แบกเพื่อนขึ้นป่าและออกวิ่ง จนกระทั่งคิดว่าผ่านพื้นที่อันตรายมาแล้ว จึงหย่อนตัวยุพราชลงมานั่งที่โคนต้นไม้

“ฉันจะห้ามเลือดให้นายก่อน ไม่อย่างนั้นนายเลือดออกหมดตัวแน่”

ยุพราชพยักหน้าให้น้อยๆ พลุวางปืนลง แต่จู่ๆ ยุพราชก็ผลักเขาล้มและยกปืนในมือยิงสวนออกไป ทหารร่างเล็กสองนายกระเด็นไปตามเสียงปืน พลูรีบคว้าปืนของเขาและทิ้งตัวแนบกับพื้นเมื่อยิงสวนออกไป ยุพราชกระเียบตัวเข้าแนบหลังต้นไม้และช่วยยิงสกัด

พลูไม่รู้ว่าพวกมันมีจำนวนเท่าใด แต่กระสุนของเขาเหลือเพียงไม่มาก ยุพราชก็เช่นกัน เขาเริ่มกังวล อีกเพียงสิบนาทีเฮลิคอปเตอร์ก็จะลงจอด หากเขาเข้าไปเพียงไม่กี่นาที นั่นหมายถึงชีวิตจะต้องจบลงในป่าแห่งนี้

เสียงปืนยังดังประปราย ต่างก็ระวังกันทั้งสองฝ่าย พลูชะโงกหน้าออกไป แต่เขาก็มองไม่เห็นอะไรในความมืดนอกจากต้นไม้ที่รกทึบ

เสียงสบสาดังไม่ห่างจากตัว พอหันกลับมา ชายคนหนึ่งก็โผล่มา และเสียงปืนมาที่เขา ทว่ายังไม่ทันจะได้ยิง มีดเล่มหนึ่งก็ลอยแหวกอากาศออกไป ปีกที่หัวใจของชายคนนั้นจนล้มฟุบขาดใจตายคาที่ พลูพลิกตัวมันขึ้นมา จำมีดนั้นได้ทันทีว่าเป็นมีดคูริ มีดประจำตัวของยุพราช เมื่อมีดถูกดึงออกจากฝักจะต้องได้ด้ามเลือด นั่นคือคำมั่นสัญญา

เขาดึงมีดออกจากอกของชายผู้นั้น เพียงเพื่อจะได้จ้วงแทงชายอีกคนที่โผล่มาจากพงหญ้า ขณะที่ยุพราชได้แต่ยิงสกัดไว้จนกระทั่งกระสุนของพวกเขาหมด พลูจึงโยนปืนของทหารเวียดนามให้ ทั้งสองมองหน้ากันและค่อยๆ เขยิบเข้าหากัน รู้ว่าทหารเวียดนามกำลังกระจายกันล้อมกรอบพวกเขา เมื่อเสียงปืนเงียบลง พวกมันก็ยึดตัวขึ้นโผล่พ้นจากพงหญ้ารวกับปีศาจราตรี

หลังของทั้งสองชนกันพร้อมที่จะประจัญบาน เสียงปืนในมือของยุพราชดังขึ้น พลูคิดว่านานทีนี้คงจะเป็นนาทีสุดท้ายของชีวิตแล้ว ทว่าเงา

ร่างใหญ่ด้านหลังของพวกเวียดกงที่ปรากฏขึ้นนั้นก็ทำให้เขาโล่งอก ร่างเล็ก
 ร่วงกราวราวกับใบไม้ที่ปลิวลิว เมื่อที่มของเขามาตามทัน และยิ่งก่อนที่
 กระสุนของพวกมันจะถูกดีดออกจากรั้งเพลิง

“พวกนายเป็นยังไงบ้าง” หัวหน้าที่มีวงเข้ามาตรวจบาดแผลของยุพราช
 “ผมถูกยิงที่ขา”

“เราต้องห้ามเลือดก่อน” พลุบอกและดึงผ้าออกจากกล่องข้างเอว
 เพื่อรัดต้นขาที่มีเลือดไหลริน พลุลุกขึ้นดึงเพื่อนให้ยืน แล้วยกตัวยุพราช
 ขึ้นพาดบ่า

“รีบไปกันเถอะครับ” เขาบอกหัวหน้าที่มีที่พยักหน้ารับและออกเดิน
 สมาชิกทั้งทีมมาครบแล้ว ทั้งหมดถอนตัวออกจากสมรภูมิพร้อมกับชัยชนะ
 เสียงเฮลิคอปเตอร์ดังกระหึ่มเข้ามาใกล้ เรียกขวัญและกำลังใจของทหาร
 ทุกนายที่ชุมนุมอยู่ในป่า รोजनाกระทั่งเจ้าแมลงปอยักษ์ร่อนลงเรียบบร้อย พลุ
 จึงแบกยุพราชขึ้นไปเป็นคนแรก ตามด้วยลูกทีมที่เหลือ เมื่อครบหมด
 ทุกคนแล้ว เฮลิคอปเตอร์ก็ยกตัวขึ้นเหนือผืนป่า เบื้องล่างเสียงปืนยังคงดัง
 มาให้ได้ยิน แม้เฮลิคอปเตอร์จะลอยสูงไปบนฟ้าแล้ว พวกเวียดกงที่เพิ่ง
 ตามมาถึงก็ยิงไล่ยิงอย่างโกรธแค้น

พลุทิ้งศีรษะผิงผิงเหล็กเย็นเยะเยือก โลงใจที่ผ่านพ้นช่วงเวลาแห่ง
 ความเป็นความตายมาได้อย่างฉิวเฉียด เขาหันไปสบตาคู่หูที่เวลานี้ดูอ่อนแรง
 ลงไปอย่างเห็นได้ชัด

“เข้มแข็งไว้นะโย อีกไม่กี่นาทีเท่านั้นนายก็จะปลอดภัย” เขาบีบมือ
 เพื่อนรักแน่น ยุพราชบีบมือเขาตอบและพึมพำ

“ขอบคุณ ฉันเป็นหนี้ชีวิตนาย”

“อย่าพูดอย่างนั้นสิ นายก็ช่วยฉันเหมือนกัน เพราะเราเป็นเพื่อนตาย
 ยังไงล่ะ จริงไหม”

ริมฝีปากหนาคล้ำยืม พยักหน้าให้เขาซ้ำๆ สองสายตาสื่อสัมพันธ์
 ระหว่างกันเสียวๆ มันคือมิตรภาพที่พวกเขาค้นพบมาตลอดหลายปีที่ผ่านมา

มา และไม่ว่าเวลาจะผ่านไปอีกสักกี่ปี มิตรภาพของทั้งสองก็จะไม่มีวัน
สิ้นสุดลง

การผ่าตัดของยูพราซผ่านพ้นไปได้ด้วยดี นายทหารหนุ่มถูกส่งตัวไป
รักษาตัวที่โรงพยาบาลในเมือง พลุได้ไปเยี่ยมเพื่อนหลังการผ่าตัดเพียงครั้ง
เดียวคือวันขึ้นปีใหม่ใหม่ หกสัปดาห์หลังจากนั้นยูพราซก็กลับมาที่ค่าย แต่ยังไม่
ทันจะได้เริ่มปฏิบัติภารกิจ ทั้งสองก็ถูกเรียกตัวไปที่ประเทศไทย เขา
แปลกใจที่จู่ๆ ก็ได้รับคำสั่งให้เดินทางพร้อมกับยูพราซ ทั้งที่หน้าที่ของเขา
บนแผ่นดินเวียดนามไต่ยังไม่เสร็จสิ้น

อีกทั้งเขามีกำหนดกลับประเทศไทยในกลางปีหลังหมดสัญญากับ
กองทัพสหรัฐอเมริกา เขาคิดว่าการเดินทางครั้งนี้คงจะเป็นการเดินทางสั้นๆ
และเขาก็จะกลับมาปฏิบัติหน้าที่เวียดนามไต่ตามเดิม แต่เขาคิดผิด เพราะ
ทั้งสองถูกพาตัวไปยังบ้านหลังหนึ่งที่ร่มรื่นและมีรั้วแน่นหนาในพระนคร
บ้านหลังนั้นใหญ่โตมโหฬาร เป็นเรือนไม้สองชั้นสไตล์โคโลเนียล ตัวบ้าน
ทาสีเหลืองอ่อนตัดกับบานประตู หน้าต่างและกรอบลายฉลุสีขาว

ทั้งสองลงจากรถ แล้วมองไปรอบๆ บ้านที่มีสนามหญ้ากว้างใหญ่
และมีต้นไม้ร่มรื่นทั่วบริเวณอย่างงงเง้น

“ที่นี่ที่ไหนกัน” ยูพราซถาม

“พระนคร” เขาตอบที่อๆ “แต่ส่วนไหนฉันไม่แน่ใจ”

ยูพราซหัวเราะและตอบ

“อย่างน้อยมันก็คงจะปลอดภัยและห่างไกลจากสนามรบ”

“ท่านนายพลฟอสสิียร์รอพวกคุณอยู่แล้วครับ” ชายผิวขาวในชุดทหาร
อเมริกันเดินมาบอก ทั้งสองจึงเดินขึ้นบันไดไม้ตรงหน้าบ้าน และก้าวเข้าไป
ด้านใน พื้นด้านล่างขัดมันเงาวับ ทหารผู้นั้นยังไม่หยุด แต่พาเดินทะลุเข้าไป
ด้านในจนกระทั่งถึงประตู แล้วจึงเปิดให้ทั้งสองเข้าไป ก่อนจะปิดประตูลง
ตามหลัง

ด้านในมีนายทหารคนหนึ่งติดยศพลตรีนั่งตรงหัวโต๊ะ ด้านซ้ายเป็นหญิงวัยกลางคน มวยผมและประดับด้วยหัวทองคำ ด้านขวาเป็นชายหนุ่มผู้มีใบหน้าคมคาย มีความละม้ายหญิงวัยกลางคนฝั่งตรงข้าม

“สวัสดีผู้หมวด” ชายในเครื่องแบบทหารทักทาย ทั้งสองรีบตะเบะทำความเคารพทันที

“ตามสบาย เชิญนั่งก่อนสิ”

พลูตึงเก้าอี้ให้ตัวเอง เช่นเดียวกับยุพราช และรอฟังคำสั่ง ในฐานะทหาร เขาไม่ควรคาดหวังหรือคิดไปล่วงหน้า แคร่รอยคำสั่งเท่านั้น

“ผมได้ยินมาว่าพวกคุณเป็นคนหลายคลังอาวุธของพวกเรียดกเมื่อเดือนก่อน และผมก็ได้รับคำสั่งเกี่ยวกับพวกคุณมากมาย”

“ขอบคุณครับท่าน” ทั้งสองก้มศีรษะตอบรับพร้อมกัน แล้วนายทหารยศสูงก็เอ่ยต่อ

“หมวดยุพราชคงจะจำเจ้าอุ่นคำได้ เธอเป็นญาติของเจ้าแสงหน่อฟ้าเจ้านายของคุณ และเจ้าขุนแสงเรือง คู่หมั้นของเจ้าแสงจันทา”

“จำได้ครับ” ยุพราชก้มศีรษะรับน้อยๆ

“ดีมาก ทั้งสองต้องการขอความช่วยเหลือจากพวกคุณ ที่เราเชิญคุณสองคนมาวันนี้ ก็เป็นเพราะหน่วยข่าวกรองของอังกฤษรายงานว่า อาจเกิดรัฐประหารและมีคำสั่งลับให้โค่นอำนาจเจ้าหลวงของรัฐไทหลวง”

ยุพราชอ้าปากค้าง หวังทั้งบิดาและเจ้าแสงหน่อฟ้าขึ้นมาพลัน

“แล้วเจ้าหลวงเป็นอย่างไบบ้างครับ”

“ข่าวล่าสุด พวกเราได้ยินมาว่าเจ้าหลวงทั้งหมดถูกเชิญให้ไปประชุมสภาที่มโหฬาร พวกเราคิดว่ามันคือแผนหลวง” เจ้าขุนแสงเรืองบอก “หน่วยข่าวกรองอังกฤษที่มีสัมพันธ์อันดีกับเมืองนาง แจ้งข่าวไปให้เจ้าแสงหน่อฟ้าทราบแล้ว หวังว่าคงหยุดท่านได้ทันเวลา”

“ครับ แล้วท่านจะให้พวกเราทำอะไรหรือครับ” ยุพราชถาม

นายพลพลอสลีย์ยึดตัวขึ้น ใบหน้าฉายความไม่สบายใจ

“เรื่องนี้...รัฐบาลอเมริกันไม่ต้องการเกี่ยวข้อง แต่ได้รับคำร้องขอมาจากรัฐบาลอังกฤษ เพราะอังกฤษเป็นห่วงบรรดาเจ้าหลวงที่เคยเป็นพันธมิตรที่ดี และเป็นรัฐในอารักขาของพวกเขาเมื่อย้อนกลับไปสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง แต่เมื่อพวกเขาปล่อยให้เวียงม่านเป็นอิสระ ก็ไม่สามารถเข้าแทรกแซงเรื่องราวภายในประเทศได้อีก เวลานี้เหล่าเจ้าหลวงกำลังตกอยู่ในอันตราย พวกเขาจึงพยายามหาทางช่วย”

“จะให้ผมช่วยยังไงครับ” ยูพราชทำท่าราวกับจะวิ่งไปช่วยเจ้านายของเขาเสียแต่วันนี้ ดวงตาสีนิลของเขาแวววับ

“อังกฤษส่งทหารกูรข่าหลายคนเข้าไปอย่างลับๆ เพื่อช่วยเจ้าหลวงหลายเมืองที่ยังพอจะช่วยเหลือได้ทัน ขณะที่พวกเขาที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือทั้งหมด จึงขอความช่วยเหลือมา เราก็พยายามช่วยเท่าที่จะทำได้ และทางเราก็มีสัมพันธไมตรีที่ดีกับเจ้าหลวงเมืองนาง เราจึงตัดสินใจส่งทหารเข้าไปช่วยเหลือ และเลือกคุณให้เข้าไปช่วยเจ้าหลวงของคุณ เพราะคุณเป็นคนในพื้นที่อยู่แล้ว การทำงานย่อมสะดวก

“ส่วนผู้หมวดแพทจะตามไปช่วยหรือไม่ก็แล้วแต่ความสมัครใจ เพราะอีกไม่กี่เดือนคุณก็จะหมดสัญญากับกองทัพ และกลับมารับใช้ประเทศชาติของคุณ ผมจึงไม่อยากบังคับจิตใจ ถือว่าให้คุณตัดสินใจเอง”

“ไปครับ” พลุตอบโดยไม่ต้องคิด “หมวดยูพราชต้องการความช่วยเหลือ และผมก็มีหน้าตาคล้ายคนท้องถิ่น ย่อมทำงานง่ายกว่าทหารอเมริกัน”

ยูพราชหันมาสบตา ในดวงตาของเขาเต็มไปด้วยความตื่นตันที่เขาได้แต่ยิ้มรับ

“ดีมาก พวกคุณสองคนทำงานเป็นที่มาได้ดีมากมาตลอด ผมก็หวังว่าคุณจะยอมรับงานนี้”

“ครับ” พลุตอบยิ้มๆ

“ปฏิบัติการนี้จะไม่ถูกบันทึกในงานของกองทัพ พวกคุณถือว่าได้ลาพักร้อนก่อนจะปลดประจำการ แต่พวกเราจะช่วยเหลือพวกคุณด้านอาวุธ

และการประสานงานทุกอย่างที่จำเป็น” นายพลฟอสลีร์บอก

“ขอบคุณครับท่าน แล้วเราจะเข้าไปได้ตอนไหนครับ”

“ทันทีที่ทำได้”

“ครับ” ยูพราชร์อ่อนใจ เป็นห่วงบิดาและครอบครัวที่หอคำ

“เราจะจัดการเรื่องเงินกับอาวุธให้เรียบร้อย และจะประสานงานกับรัฐบาลไทยเพื่อช่วยเหลือพวกคุณที่ชายแดน แต่เมื่อคุณข้ามไปแล้ว พวกคุณก็จะขาดการติดต่อกับพวกเราทั้งหมด คุณต้องหาทางเอาตัวรอดออกมาเอง”

“ผมทราบบ้าง ขอบคุณท่านมากครับ ที่มอบหมายงานนี้ให้ผม”
ยูพราชบอก

“ด้วยความยินดี เอละ รายละเอียดคุณสามารถสอบถามเจ้าอุ่นคำกับลูกชายได้ พวกเขาพร้อมที่จะให้ข้อมูลทั้งหมดแก่พวกคุณ จากนั้นพวกคุณก็กลับไปพักผ่อนให้เต็มที่ พรุ่งนี้ผมจะส่งรถไปรับพวกคุณที่โรงแรมพร้อมกับอาวุธและรายละเอียดทั้งหมดเท่าที่พวกเรามี คุณสองคนจะบินไปเชียงใหม่ และข้ามพรมแดนจากท่าซี้เหล็ก”

“ครับ” ยูพราชลุกขึ้นพร้อมกับพลู เพื่อทำความเคารพผู้มีตำแหน่งสูงกว่า และนั่งลงหลังจากนายพลฟอสลีร์เดินออกจากห้องไป เพื่อให้โอกาสทั้งสองได้ซักถามอย่างเต็มที่ เมื่ออยู่กันตามลำพัง เจ้าอุ่นคำจึงเอ่ยขึ้น

“พวกเราติดต่อเจ้าหลวงครั้งสุดท้ายเมื่อสามวันก่อน ท่านบอกว่ากำลังจะเดินทางไปประชุมที่มโหฬารพร้อมกับเจ้าหลวงองค์อื่น หลังจากนั้นเราก็ติดต่อท่านไม่ได้อีกเลย แต่อังกฤษบอกว่าได้ส่งคนไปแจ้งข่าวแล้ว แต่ไม่รู้ว่าจะทันกาลหรือไม่”

“แล้วตอนนี้ครอบครัวของท่านอยู่ที่ไหนครับ” พลูถาม

เจ้าขุนแสงเรื่องเป็นคนตอบ “ลูกชายคนโตของท่านกำลังเรียนมหาวิทยาลัยอยู่ที่แมริแลนด์ มีกำหนดจะเดินทางกลับกลางปีนี้ แต่ทางอเมริกาได้ขอให้เลื่อนไปก่อน ส่วนเจ้าจ้อย...เรออยู่ที่โรงพยาบาลในเมืองนาง

คิดว่าเธอยังคงปลอดภัย”

“แล้วติดต่อเธอไม่ได้หรือครับ” ยูพราชถาม

“ทางโรงพยาบาลบอกว่าเธอตามหมอฟิลลิปไปตรวจชาวบ้านบนเขา
ตอนนี้ยังติดต่อไม่ได้”

گرامของยูพราชขบเข้าหากันแน่น คิ้วขมวดเป็นปม

“พวกเราอยากให้คุณช่วยทั้งสามออกมาอย่างปลอดภัย” เจ้าอุ้น-
คำตอบ

“รายละเอียดทั้งหมดของพวกเขาอยู่ในนี้” นางยื่นสมุดบันทึกเล่มเล็ก
ให้

“ฉันจดบันทึกทั้งที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาล รวมถึง
มะโยซา^๗ ที่จิ้งรักภักดีต่อเจ้าหลวง และพอจะช่วยพวกคุณได้”

ยูพราชรับสมุดบันทึกเล่มนั้นมา แล้วเจ้าขุนแสงเรืองก็เอ่ยขึ้น

“ขอบคุณคุณทั้งสองที่ช่วยพวกเราในครั้งนี้ หากเจ้าหลวงปลอดภัย
คงจะต้องตอบแทนพวกคุณอย่างงาม”

ทั้งสองได้แต่ยิ้มบางๆ ไม่ตอบรับแต่ประการใด เจ้าขุนแสงเรืองอาจ
คิดว่าเป็นรอยยิ้มไม่เชื่อถือคำพูดของเขา จึงกล่าวซ้ำ

“เจ้าหลวงร่ำรวยมากนะ เมืองนางมีเหมืองพลอยและทองคำใหญ่
เป็นอันดับต้นๆ ของรัฐไตหลวง ถ้าพวกคุณพาพวกเขาลับออกมาได้อย่าง
ปลอดภัย เจ้าหลวงจะต้องมอบรางวัลให้พวกคุณแน่ นอกจากรางวัลจาก
เจ้าหลวง ผมยังจะสมทบเงินเข้าไปให้อีก ถ้าพวกคุณพาคุณหมื่นของผมออกมา
ได้อย่างปลอดภัย”

“ไม่ต้องหรอกครับ” ยูพราชตอบ “พวกเราทำตามหน้าที่”

คำตอบนั้นทำให้ดวงตาเล็กของเจ้าขุนแสงเรืองหรือลิ่ง แต่ก็ยังคลี่ยิ้ม

“ไม่ต้องเกรงใจหรอก ผมรู้ว่ารายได้ทหารไม่ได้มากนัก”

^๗ มะโยซา คือผู้ใหญ่บ้าน

พลูได้ยินคำพูดของคู่มั่นเจ้าแสงจันทาก็เริ่มไม่พอใจ จึงเอ่ยแทรกขึ้น

“ทหารรายได้ไม่มาก แต่ศักดิ์ศรีก็ไม่ได้ด้อยกว่าใคร งานนี้พวกเราทำด้วยใจ ขอโทษครับ พวกเราต้องไปเตรียมตัว ขอตัวก่อน”

ยุพราชก้มศีรษะเล็กน้อย เช่นเดียวกับพลู แล้วเดินไปสมทบกับพลตรีฟอสลีย์ซึ่งยืนรออยู่ที่รถ

“ทุกอย่างเรียบร้อยดีไหม” ท่านถามเมื่อเห็นหน้าของทั้งสอง พลูจึงตอบ “เรียบร้อยครับ พรุ่งนี้เช้าพวกเราพร้อมเดินทาง”

นายพลฟอสลีย์พยักหน้าช้าๆ และกำชับ

“หากพวกคุณถูกจับ กองทัพจะไม่รู้เรื่องราวใดๆ ทั้งสิ้น”

“ครับ ผมเข้าใจ และผมจะไม่ทำให้ท่านผิดหวัง” ยุพราชตอบ ก่อนทั้งสองจะทำความเคารพอีกครั้ง แล้วกลับขึ้นไปนั่งบนรถ...

เบื้องหลังเจ้าขุนแสงเรืองมองตามรถที่แล่นจากไปด้วยดวงตาลูกกวาว

“เฮอะ ทำเป็นมีศักดิ์ศรี อยากรู้มากกว่าถ้าเห็นเงินมากองตรงหน้าเป็นตั้ง ศักดิ์ศรียังจะคำค่ออีกไหม”

“อย่าพูดอย่างนั้นสิเจ้าจาย พวกเขาจะไปช่วยเจ้าหลวง หากเจ้าหลวงปลอดภัย เขาก็จะสบายกันไปทั้งหมด โดยเฉพาะสุ”

เจ้าขุนแสงเรืองพนมมหายใจออกจกมูกอย่างแรงด้วยความไม่พอใจ แต่ก็ไม่กล้าแสดงออกอะไรมากมาย และเงยบลงเมื่อนายพลฟอสลีย์เดินกลับมา ใบหน้าบึ้งตึงเปลี่ยนเป็นยิ้มได้ทันใจ

“เราส่งนายทหารที่มีฝีมือที่สุดจากหน่วยรบพิเศษของกองทัพไปช่วยเจ้าหลวง ผมหวังว่าอีกไม่นานเราจะได้ยินข่าวดี ขอให้พวกคุณวางใจ”

แล้วนายทหารชั้นผู้ใหญ่ก็ขอตัวกลับ สองแม่ลูกเดินมาส่งที่รถ ต่างก็หวังเหลือเกินว่านายทหารทั้งสองจะทำสำเร็จอย่างที่นายพลฟอสลีย์รับรอง...

บนโรงแรมอันเป็นที่พักชั่วคราวของสองทหารหนุ่ม ยูพราซนั้งเหม่อมองผ่านกระจกไปยังตึกรามบ้านช่องในพระนคร พลุเดินถือเบียร์เข้ามาสองขวด ยื่นให้คูหูของเขาและนั่งลงข้างๆ ยูพราซนั้งมายิ้ม

“ขอบคุณนายมากที่ตัดสินใจเสี่ยงชีวิตไปกับฉัน”

“เราเป็นบัดดี้กัน ฉันถือว่าได้พักร้อนมากกว่า” พลุบอกซ้ำๆ แต่ลึกลงไปในจิตใจเขารู้ว่ามันคือการตอบแทนที่เขาสามารถทำได้ หลายครั้งที่ ยูพราซช่วยชีวิตเขา และหากมีโอกาส ทำไม่เขาจะไม่ช่วยบ้างล่ะ แต่สิ่งที่อยู่ในใจของพลุ ยูพราซก็รับรู้เช่นกัน จึงเอ่ยขึ้นเรียบๆ

“ฉันรู้ว่านายต้องการตอบแทนที่ฉันเคยช่วยนาย แต่ฉันไม่ต้องการให้นายต้องเข้าไปเสี่ยงชีวิต คราวนี้เราอาจจะไม่ใช่คดีเหมือนที่ผ่านมา”

“ฉันรู้ แต่ฉันตัดสินใจแล้ว เราจะทำด้วยกัน และอย่าลืมน่าฉันยังว่างไปอีกหลายเดือน แค่ช่วยเพื่อน ทำไม่ฉันจะทำได้”

“ฉันรู้ว่านายเป็นคนดี” ยูพราซเป็นคนเดียวในที่ที่เรียกชื่อของเขาได้ชัดที่สุด เพราะพูดภาษาไทยและฟังภาษาไทยเข้าใจด้วยเติบโตที่เมืองนาง และภาษาก็ใกล้เคียงกับภาษาเหนือของไทย ส่วนเพื่อนฝรั่งก็ตัดปัญหาด้วยการเรียกเขาว่าแพท เพราะใกล้เคียงกับชื่อของเขาที่สุด

“นายเองก็เคยช่วยชีวิตฉันเหมือนกัน หากไม่ได้นาย ป่านนี้ฉันคงตายไปแล้ว”

พลุยิ้มและตบไหล่เขาเบาๆ

“เพราะเราเป็นบัดดี้กันไงล่ะ เราจะไม่วันทิ้งกัน และฉันเชื่อว่าหากฉันเป็นคนถูกยิง นายก็คงจะไม่ทิ้งฉันเหมือนกัน”

ยูพราซพยักหน้าซ้ำๆ วางขวดเบียร์ลงบนโต๊ะ แล้วก็ล้มลงหีบของบางอย่างในกระเป๋าที่วางแทบเท้า ก่อนจะวางของสิ่งนั้นลงบนมือของพลุ

คิ้วนาย่นเข้าหากันด้วยความสงสัยเมื่อเห็นเม็ดค้อนตา

“มีดคูรีเล่มนี้เป็นมีดประจำตัวของฉันตั้งแต่เด็ก มันมีความสำคัญกับฉันมาก ฉันขอมอบให้นาย เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนมิตรภาพของเรา”

“ฉันรับมันไว้ไม่ได้หรอก นักรบกรูชาจะต้องมีมิดประจำตัวไม่ใช่รี ถ้าไม่มีมิด นายก็ไม่ใช่ นักรบกรูชาอีกต่อไป”

“เรื่องนั้นไม่ต้องเป็นห่วง” เขายกมิดอีกอันขึ้นมา “พ่อของฉันทำไว้ให้ฉันสองเล่ม ฉันขอมอบของฉันให้นาย เป็นการขอบคุณที่ช่วยชีวิตฉันไว้”

“ถ้านายยืนยัน ฉันก็ยินดียินดีรับ”

“ดี ผู้ชายชาวไตหลวงส่วนใหญ่จะพกมิดประจำตัวเป็นเรื่องปกติ เช่นเดียวกับชายชาวกรูชาจะต้องมีมิดประจำตัว ที่รัฐไตหลวงมีผู้คนหลากหลายชาติผสมผสาน อยู่อาศัยอย่างเสรี นายจะไม่ดูแตกต่างไปจากพวกเรา”

พลุพยักหน้าเห็นด้วย ผิวของเขาคล้ำลงเพราะการฝึกกลางแดดมานาน เทบจะไม่ต่างไปจากยุพราช และทั้งสองก็มีความสูงทัดเทียมกัน ยุพราชหล่อเหลาคมสันตามเชื้อชาติของเขา ส่วนพลุก็มีโครงหน้าแข็งแรง จมูกโด่งเกินชายไทย ดูคล้ายชายไตหลวงไม่น้อย แม้ดวงตาจะไม่โตเท่า ยุพราช แต่ก็แพรวพราวขี้เล่น มีเสน่ห์ต่อผู้คนที่พบเห็น

พลุก็มอมมิดในมือ แล้วเงยหน้าขึ้นประสานสายตากับยุพราช ก้อนมือหนักๆ จะวางลงบนไหล่ของเขา

“นับแต่นี้ มิตรภาพของเราจะยั่งยืนไปจนกว่าจะสิ้นลม”

เขายิ้มพร้อมกับวางมือบนไหล่ของยุพราช และย้ำหนักแน่น

“มิตรภาพจะยั่งยืนไปจนสิ้นลม!”

๒

สู่มาตุภูมิ

บ้านเรือนไทยประยุกต์ที่ก่อด้วยคอนกรีต มีหลังคาไม้ทรงจั่วแบบ
ไทยที่ตั้งตระหง่านตรงหน้าถูกทาสีใหม่ ร่มรื่นอยู่ภายใต้ต้นไม้หลากหลาย
พันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นมะม่วง ชมพู ขนุน และมะขาม ที่มารดาของพลสุเลือก
พันธุ์ดีมาปลูกตามหลักความเชื่อของไทยทุกประการ เวลานี้พลตำรวจเอก
ดนู ปราบไพรี บิดาของเขา ได้ย้ายกลับมารับตำแหน่งผู้ช่วยผู้บัญชาการ
ตำรวจที่พระนคร หลังจากย้ายไปรับตำแหน่งหลายจังหวัด จนกระทั่ง
เลื่อนเป็นผู้ช่วยผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๕ จังหวัดลำปางเป็นเวลาหลายปี
ประตูรั้วเปิดออกต้อนรับแขกที่มากดกริ่ง บนประตูติดป้าย ‘บ้าน
ปราบไพรี’ พอพลสุเห็นหน้าคนรับใช้เก่าแก่อีกคลี่ยิ้มกว้าง

“คุณหนู”

“สวัสดิ์ครับลุงชม” พลสุยกมือไหว้ ไม่ว่าจะเวลาจะผ่านไปกี่ปี เขาก็ยัง
เป็นหนูน้อยสำหรับลุงชมเสมอ

“คุณหนูกลับมาเมื่อไหร่ครับ ไหนคุณท่านบอกว่าคุณหนูจะกลับมา
กลางปี นี่มันเพิ่งต้นๆ ปีเอง”

“เดี๋ยวผมจะเล่าให้ฟังอย่างละเอียดเลยดีไหมครับ” เขาออกข้าๆ เพราะยังถือกระเป๋าเดินทางในมือ และยุพราชก็ยืนอยู่เอียงไปด้านหลัง

“อ้อจริงครับ ผมลืมไป เชิญคุณหนูเข้าบ้านก่อน มาครับ ลุงถือกระเป๋าให้”

“ไม่เป็นไรครับ ไม่หนักเลย ว่าแต่คุณพ่ออยู่หรือเปล่าครับ”

“อยู่ครับ คุณท่านเพิ่งจะกลับมาถึงเมื่อครู่นี้เอง”

“ขอบคุณครับ” เขาตอบ แล้วเดินนำหน้าเพื่อนเข้าไปในบ้าน สูดหายใจจำต้องปล่อยให้ลุงชมยกกระเป๋าขึ้นไปบนห้องจนได้ เมื่อผู้สูงวัยยืนกราน เขาจึงพายุพราชเข้าไปหาบิดาที่ห้องรับแขก

คุณหญิงวราพร มารดาที่เพิ่งลงมาจากชั้นบน พอเห็นบุตรชายคนเดียวก็ตกใจ ก่อนจะวิ่งเข้ามาสวมกอด พลางลุบไหล่ลุบหลัง

“ลูกแม่! มาถึงตั้งแต่เมื่อไหร่”

“กลับมาถึงเมื่อเช้านี้ครับ” เขายกมือไหว้มารดา ก่อนจะหันไปทางบิดาที่วางหนังสือพิมพ์ลง แล้วส่งยิ้มกว้าง

“ไหนบอกว่าจะกลับมาถึงกลางปีไง นี่เกิดอะไรขึ้น หรือว่าแกได้รับบาดเจ็บ” รอยยิ้มของบิดาหายวับ ถามด้วยความห่วงใย ก่อนจะกวาดสายตาไปทั่วร่าง

“เปล่าครับ ผมปลอดภัยดี” เขาหัวเราะชอบใจ คงเป็นเพราะพวกท่านทราบว่าเขาจะไปปฏิบัติภารกิจที่เวียดนามใต้ หากกลับมาก่อนเวลา นั้นหมายถึงอาจได้รับบาดเจ็บจึงถูกส่งตัวกลับ

“อ้าว ถ้านั้นแกกลับมาทำไม” บิดาสงสัย เขาจึงเบี่ยงตัวให้ทั้งสองท่านเห็นยุพราช ก่อนจะแนะนำ

“นี่เพื่อนผมครับ เราเป็นบัดดี้กัน เขามาจากเมืองนาง รัฐไต้หวัน เจ้าหลวงส่งเขาไปเรียนต่อที่เวสต์พอยต์ เพื่อจะให้เขากลับไปพัฒนาด้านทหารที่เมืองนาง แต่เขามีปฏิบัติการด่วนที่เมืองนาง นี่คือเหตุผลที่พวกเราต้องกลับมา”

บุพการีดีใจอยู่เพียงไม่กี่วินาที ข้างมารดาก็ทำหน้าที่ครัวเมื่อถาม

“ลูกต้องไปทำงานอีกแล้วหรือ”

“ครับแม่”

“เฮ้อ...” บิดาถอนใจเฮือก ก่อนจะปลอบภรรยา “เป็นเมียตำรวจ เป็นแม่ทหาร จะต้องอดทนสิคุณ”

ท่านบอกข้าฯ ก่อนจะพาทุกคนไปหนึ่งที่เก้าอี้รับแขก พลุซ่า เพราะเรื่องนี้เป็นสิ่งที่บิดาของเขามักจะพูดปลอบใจมารดาตลอด และก็เป็นเรื่องน่าขำอีกเช่นกันที่เขาไม่เลือกเดินทางสายเดียวกับบิดา ทั้งที่ท่านก็มียศสูงในกรมตำรวจ แต่เขากลับชอบทางสายเดียวกับลูกที่เป็นทหาร และได้รับอิทธิพลจากท่านในช่วงเวลาที่เขาเรียนมัธยมปลายที่พระนคร บิดาของเขาเป็นห่วง จึงให้เขาไปอาศัยกับพี่ชายของมารดา แต่ไม่คาดคิดว่าในช่วงเวลาไม่กี่ปีนั้น จะเปลี่ยนความคิดของเขาให้เลือกเส้นทางทหารไปได้

กระนั้นท่านก็ไม่เคยแสดงท่าทีเสียใจ และบอกว่าไม่ว่าจะเป็นตำรวจหรือทหาร ก็มีหัวใจและอุดมการณ์เดียวกัน นั่นคือความสงบสุขของบ้านเมืองและประชาชน คนที่ผิดหวังที่สุดคงจะเป็นมารดา เพราะหวังว่าเขาจะเป็นครูบาอาจารย์ ทำงานเป็นหลักแหล่ง ไม่ต้องย้ายไปมาเหมือนบิดา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อรู้ว่าเขาจะต้องไปปฏิบัติภารกิจที่เวียดนามใต้หลังผ่านพ้นการฝึกอบรมหลักสูตรหน่วยรบพิเศษของกองทัพบก หรือที่รู้จักกันในชื่อ ‘กรีนเบเรต’ ท่านก็ยังเป็นห่วงหนักขึ้นไปอีก ดังนั้นพอทราบว่าเขากลับมาเพื่อต้องไปปฏิบัติภารกิจอื่น ก็ยอมใจหายเป็นธรรมดา

“แล้วลูกจะไปเมื่อไหร่” บิดาถาม

“พรุ่งนี้ครับ”

“อะไรกัน เพิ่งมาถึงวันนี้ พรุ่งนี้ก็ออกเดินทางแล้วหรื” มารดาโวย

“ผมได้แวะมาที่บ้านก็ถือว่าโชคดีมากแล้วครับแม่”

“นั่นสิ แล้วนี่...มันเกี่ยวกับการเมืองในเวียดมาหรือเปล่า” บิดาถาม

อีก

“ก็ประมาณนั้นครับ แต่แม่หายห่วงได้ นะครับ เพราะว่างานนี้ยากกว่า

ที่เวียดนามใต้เยอะ” เขาบอกให้มารดาสบายใจ “แต่ไม่กี่วันก็เสร็จ แล้วผมก็จะได้ลาพักร้อนจนกว่าจะถึงวันปลดประจำการ”

“จริงหรือลูก” คุณหญิงวราพรตื่นตื่น

“ครับแม่ จากนั้นผมก็ไม่ไปไหนแล้วครับ เพราะผมจะมาช่วยลงทุนพัฒนาหลักสูตรหน่วยรบพิเศษของกองทัพบก”

“ได้ยินแบบนี้ค่อยใจชื้นขึ้นมาหน่อย” คนเป็นแม่ลูบอก

“แล้วเพื่อนของแกล่ะ” บิดาสงสัย พลุ่จจึงอธิบายแทน

“เขายังไม่ทราบเหมือนกันครับ อนาคตของเขาขึ้นอยู่กับปฏิบัติการในครั้งนี่”

“อืม...” ท่านพ่ยกหน้าซำๆ ด้วยสีหน้าครุ่นคิด ก่อนจะก้มมองนาฬิกา “นี่ก็เย็นแล้ว คุณยังไม่ให้ตั้งโต๊ะอีกรึ อย่าลืมนะว่าเรามีแขก”

“อ้อ จริงด้วยค่ะ งั้นเดี๋ยวฉันไปบอกลุงให้ตั้งโต๊ะก่อนนะค่ะ”

“อย่าลืมน้ำท่าของแขกด้วยนะ” บิดาบอกไล่หลัง คุณหญิงยิ้มขันอารมณ์ดีของสามี และฆ่าตัวเองที่ตื่นตื่นเพราะบุตรชายกลับบ้านจนลืมนมารยาทไปหมด พอคล้อยหลังเจ้าของบ้านฝ่ายหญิง ดนุก็ถาม

“พ่อได้ยินข่าวการเมืองของเวียงม่านว่ามันไม่ค่อยสงบนัก แล้วแกจะต้องเข้าไปดูหน่วยที่นั่น พ่อว่า...”

“เราไม่ดูหน่วยหรอกครับ” เขารีบบอก “ไม่เกี่ยวกับทหารของเวียงม่านเลย มันเป็นงานที่ง่ายมาก แค่ไม่กี่วันก็จบ ผมถึงได้อาสา ดึกว่ากลับไปรบที่เวียดนามใต้อีกตั้งหลายเดือน”

“ถ้ามันแก่ก็ระวังตัวด้วยนะ”

“ครับ เรื่องนี้พ่อไม่ต้องห่วง พวกเราผ่านการฝึกมาอย่างหนัก ก็เพื่อพร้อมจะรับมือกับเหตุการณ์ทุกรูปแบบ”

“พ่อเชื่อว่าแกทำได้ โดยเฉพาะเมื่อแก่ผ่านการฝึกมาโหดแบบนั้นมาแล้ว”

“ขอบคุณครับพ่อที่ให้กำลังใจ ผมจะรีบกลับมาให้เร็วที่สุดที่เสร็จงาน

ครับ”

“ดี แม่แกจะได้อใจ เอ้า ฉันชวนเพื่อนแกคุยสิ พ่อก็พูดภาษาอังกฤษไม่ค่อยเก่งเท่าไร” “ไม่รู้จะชวนคุยยังไง”

“ยุพราชฟังภาษาไทยออกครับ เพราะเขาเติบโตที่เมืองนาง พวกเขาใช้ภาษาไทย ซึ่งคล้ายๆ กับภาษาเหนือของเราครับ”

“อ้าวนั่นหรือ หลงเข้าใจผิดตั้งนานว่าต้องพูดภาษาอังกฤษ”

“เขาคลองทั้งสองภาษาครับ ยังฟังภาษาไทยเข้าใจอีก จริงไหมโย”

“จริงครับ” ชายหนุ่มผิวเข้มพยักหน้ารับซ้ำๆ พร้อมกับตอบติดลำเนียงหนักๆ ทำให้ตบหูหัวเราะชอบใจ

“คุยกันรู้เรื่องแบบนี้ก็ดี ไม่ต้องเสียเวลาแปล ฉันไหนลองเล่ามาซิว่าไปไหนมา ถึงได้ไปเรียนที่โน่นได้”

ยุพราชขยับตัว และเริ่มอธิบายด้วยภาษาไทยเขินๆ สำหรับคนที่อยู่ทางภาคเหนือมาหลายปีจึงเข้าใจได้แบบไม่มีปัญหา

ราวหนึ่งชั่วโมงอาหารก็ถูกนำมาตั้งโต๊ะ ดนุกก็ได้พูดคุยกั๊กถามเพื่อนของบุตรชายจนเป็นที่พอใจ วราพรลงมือเข้าครัวเองเพราะอยากทำแกงเผ็ดที่บุตรชายชอบ และเลือกอาหารที่เขาชอบอีกสองสามอย่าง คิดว่าเขาไม่ได้กินอาหารไทยมานานคงจะคิดถึง

และผลก็เป็นไปตามคาด อาหารทุกจานทั้งพสุและยุพราชต่างก็พากันกินจนเกลี้ยง ราวกับไม่เคยกินข้าวมาเป็นเดือน บิดาและมารดาได้แต่มองชายหนุ่มทั้งสองกินด้วยความสุขใจ จากนั้นพสุก็ขับรถไปส่งเพื่อนที่โรงแรม ส่วนเขาก็กลับมานอนที่บ้าน ซึ่งบิดาและมารดายังคงนั่งคอยอยู่

“พรุ่งนี้ต้องออกก็ไม่วรี” บิดาถามขึ้นเมื่อเขาเดินผ่านประตูเข้ามา

“แปดโมงครับ รถจะมารอที่โรงแรม”

“ถ้าวันนี้ดีตรรถพ่อไป พ่อจะไปส่ง คินนี้ให้แม่เขากั๊กถามให้หาคิดถึงก่อน”

“ครับ” เขาเดินเข้าไปนั่งข้างมารดาและกอดเอวท่านไว้ “ผมก็คิดถึง

แม่มากเหมือนกันครับ”

“ปากหวานเชียวนะเราเนาะ ไหนบอกว่าคิดถึง แต่มาอยู่ให้แม่ออดให้
หายคิดถึงแค่นี้คนเดียวเท่านั้น”

“แค่นี้ก็ชั่วโง่แบบนี้ สำหรับทหาร...ถือว่าเยอะมากแล้วนะครับ”
เขายกขำๆ

“แต่แม่ไม่ใช่ทหารนี่ แค่นี้คนเดียวไม่พอหรอกนะ” วราพรหยิกต้นแขน
หมับ ชายหนุ่มจึงพลิกตัวนอนหนุนตักมารดาอย่างอดอ้อน บิดาถึงกับ
ส่ายหน้า หวนคิดถึงวัยเด็กของพลุที่มักจะอ้อนมารดาด้วยวิธีนี้เสมอ เวลา
ทำอะไรผิด มารดาก็โกรธไม่ลง

“แต่ผมสัญญาจะครับ ว่าหลังกลับจากเวียงมาแล้ว ผมจะอยู่ให้
แม่ซักจนเบื่อเลย”

“ไม่อยากจะซักหรอก จริงๆ แม่อยากจะถามมากกว่า ว่าเมื่อไหร่จะ
มีแฟนกับเขาเสียที แม่อยากจะอุ้มหลานเต็มแก่แล้ว”

“โธ่ แม่ครับ...”

“ไม่ต้องมาง้อมาโธ่อะไรเลย นี่ ออย่าบอกนะว่าไปคว่าเหม่มาเป็น
เมีย”

“โธ่...” ชายหนุ่มครางอีกรอบ แล้วยันตัวลุกขึ้น “ก่อนผมจะไป
อเมริกา แม่ก็ให้ผมสัญญาแล้วสัญญาอีกว่าจะไม่ให้ผมเอาเมียเหม่กลับมา”

“ก็โธ่ล่ะสิ แล้วลูกทำได้อย่างที่สัญญาหรือเปล่านั้น”

“ทำได้ดีครับแม่” เขากลอกตาเหมือนเวลาที่เพื่อนฝรั่งได้ยินเรื่อง
ไร้สาระ เพราะสำหรับเขา เรื่องแต่งงานยังไม่เคยอยู่ในความคิด

“ถ้านั่นก็ดีแล้ว เพราะแม่อยากให้แกรู้จักหนูบัว ลูกสาวของเพื่อนแม่
เอาไว้ถ้าแก่กลับมาเมื่อไหร่ แม่จะแนะนำให้รู้จัก”

พลุลอบสบตากับบิดาที่ทำหน้าไม่รู้ไม่ชี้ ก่อนจะโอดครวญ

“แค่เจอใช้เหม่ครับแม่”

“ก็...เจอๆ แล้วก็ลองคบๆ กันดู บางทีอาจจะชอบกันจริงๆ ขึ้นมาก็ได้ เพราะหนูบัวเป็นเด็กน่ารัก ถ้าแก่ได้รู้จักจะต้องชอบแน่ๆ”

“หนูบัวไหนครับ” เขาทำหน้างงๆ

“หนูบัวลูกสาวผู้จัดการมนตรี เพื่อนของพ่อไง ตอนนี่กินตำแหน่งผู้ช่วยผู้บัญชาการเหมือนกัน แต่ชานันเขาย้ายมาจากอีสาน คักดีศรีหน้าตาหัดเทียมกัน เหมาะสมกันที่สุด”

คนที่ถูกพาดพิงได้แต่ยกไหล่ให้บุตรชาย เป็นเชิงว่าให้ไปรับมือกับมารดาเอง

“แม่กับคุณหญิงพิมพารู้จักกันได้พักใหญ่ เธอก็อยากจะหาผู้ชายที่เหมาะสมกับหนูบัวเหมือนกัน แม่ว่าไม่มีใครเหมาะสมเท่ากับลูกแล้ว”

“เอาไว้ให้ผมกลับมาก่อนก็แล้วกันนะครับ ตอนนี่ผมยังไม่อยากคิดเรื่องนี้” พลุยอมรับตรงๆ เพราะเขาเองก็ไม่ได้ปิดกัน เมื่อไม่มีผู้หญิงที่หมายปอง เขาก็ไม่ต้องห่วงอะไร หากมารดาจะแนะนำ เขาก็ยินดี แต่จะรับหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่อง

“ถ้าลูกไม่ขัดข้อง จันแม่จะเกริ่นๆ กับคุณหญิงพิมพาเอาไว้ ว่าลูกจะกลับมาเร็วๆ นี้ จะได้นัดกินข้าวกัน”

“อย่างนัดเร็ววันนะครับแม่ เพราะผมยังไม่รู้ว่าจะกลับมาจากเวียงมาเนเมื่อไหร่”

“อ้าว ไหนลูกบอกว่าไปไม่กี่วันไง”

“พวกเราตั้งใจไว้แค่นี้วันนะครับ แต่เราก็ต้องเผื่อใจไว้บ้าง บางทีอาจจะมึนงงไม่คาดฝันเกิดขึ้น ทำให้งานล่าช้า”

“ถ้าจันลูกก็พยายามอย่าให้เกิดสิ่งที่ไม่คาดฝันก็แล้วกัน แม่จะได้พาลูกไปรู้จักกับหนูบัวเร็วๆ นี้ถ้าพรุ่งนี้ไม่ติดว่าลูกจะต้องรีบไป แม่จะเชิญครอบครัวหนูบัวมากินข้าวที่บ้าน”

ชายหนุ่มถอนใจเบาๆ รู้สึกโชคดีที่ต้องรีบเดินทาง เพราะเขายังไม่อยากพบเจอใครในตอนนี่ จึงได้แต่ยิ้ม แต่ก็ไม่กล้าขุดใจมารดา

“เอาเป็นว่าผมจะพยายามรีบกลับมาให้เร็วที่สุดครับแม่” เขาตอบ
 ทว่าไม่มีใครจะล่วงรู้ว่าหนทางเบื้องหน้ามีอะไรคอยอยู่ วันนั้นพสุธาก็จะ
 รับปากมารดาได้ แต่วันข้างหน้าล่ะ...ไม่มีใครให้คำตอบเขาได้ นอกจาก
 พระพรหมที่ขีดเส้นชีวิตของเขาไว้เรียบร้อยแล้ว...

แสงไฟสาดส่องไปบนถนนลูกรังซึ่งขรุขระเป็นหลุมบ่อตรงหน้าได้
 ไม่ไกลนัก ด้วยเป็นเส้นทางขึ้นเขา แม่จะเปิดไฟสูงแล้ว แต่ก็ยังมองเห็นทาง
 ข้างหน้าเพียงไม่กี่เมตร สองข้างทางเป็นป่าทึบ และยังเป็นคืนเดือนแรม
 เช่นนี้ จึงมีเพียงแสงไฟจากหน้ารถเท่านั้นที่จะให้แสงสว่าง ยิ่งมองไม่เห็น
 หนทางข้างหน้า คนที่อยู่ในรถก็ยิ่งร้อนใจ

หญิงสาวสูงศักดิ์ที่นั่งกระสวยกระสวยอยู่ตรงเบาะหลังถามขึ้นอีกครั้ง
 “อีกนานไหมค่า^๑ ลุงล่างค่า”

“ถนนมันไม่ค่อยดี ข้าเฝ้ามองไม่เห็นข้างหน้าเลยค่าเจ้าจ้อย ถนนก็มี
 แต่หลุมบ่อ ข้างทางก็เห็นเหว ขับเร็วก็ไม่ได้ค่า”

“โธ...” หญิงสาวขยับตัว มือขึ้นเหน็บจอนต้องเช็ดกระโปรงติดกันหลาย
 ครั้ง เธอเพิ่งเดินทางมาถึงโรงพยาบาลเมื่อคนขับรถของบิดามารดาอยู่ เพื่อบอก
 ให้เธอรีบหลบหนีไปให้เร็วที่สุด แล้วบิดากับมารดาจะรีบไปรับที่บ้านพัก
 ดากอากาศของครอบครัวในหุบเขา เธอรีบเก็บเสื้อผ้าตัลงกระเป๋าดำเดินทาง
 แล้วตามมาให้เร็วที่สุด เพราะที่นั่นคงจะปลอดภัยสำหรับทุกคน

ทว่าระยะทางจากตัวเมืองขึ้นไปบนเขาไม่ใช่ใกล้ๆ แคมถนนยังขรุขระ
 เพราะไม่ค่อยได้ใช้งาน บิดาเคยเอ่ยว่าจะปรับปรุงหลายครั้งแล้ว แต่ระยะ
 หลังพวกท่านคงจะหลงลืมไป ด้วยมีภาระอื่นที่จำเป็นต้องใช้จ่ายแทนการ
 พัฒนาถนนไปสู่บ้านพักตากอากาศ

^๑ ค่า มีความหมายเหมือนคำว่า ครับหรือคะ เป็นคำขานรับ หรือใช้ลงท้ายประโยคเพื่อ
 ความสุภาพ ใช้ได้ทั้งชายและหญิง

“ใจเย็นๆ นะค่าเจ้าจ้อย ป่านนี้เจ้าหลงกับมหาเทวีคงหลงขึ้นไปบนเขาปลอดภัยแล้ว” เสียงอ่อนหวานปลอบใจ อ่อนคำเป็นเพื่อนที่ทำงานอยู่โรงพยาบาลแห่งเดียวของเมืองนาง ทั้งสองเป็นเพื่อนเล่นกันมาตั้งแต่เด็ก ด้วยเป็นบุตรสาวของคนรับใช้ส่วนตัวของมหาเทวี

ในวัยเด็กอ่อนคำเป็นเด็กดี เรียนเก่งและว่าง่าย มารดาจึงส่งให้เรียนพร้อมกับเธอ และยังให้ทุนไปร่ำเรียนต่อหลักสูตรพยาบาลที่สหรัฐอเมริกาพร้อมกัน เมื่อกลับมาทั้งสองจึงเริ่มต้นทำงานที่โรงพยาบาลซึ่งบิดาของเจ้าแสงจันทาได้สร้างขึ้น โดยมีนายแพทย์ฟิลลิป มิซชันนารีชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นสหายของครอบครัวมานานเป็นผู้ดูแล

เจ้าแสงจันทาตั้งใจจะมาสืบสานงานด้านสาธารณสุขของเมือง ในอนาคตบิดาต้องการสนับสนุนให้หญิงสาวในเมืองนางมาเข้ารับการอบรมเป็นพยาบาลให้มากขึ้น โดยตั้งใจจะให้ทั้งสองเป็นผู้ฝึกสอน แต่ทั้งสองเพิ่งกลับมาทำงานได้ไม่ถึงปี เหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น!

นายแพทย์ฟิลลิปเรียกเธอเข้าไปพบ พร้อมกับบอกให้เธอไปหลบซ่อนตัว โดยให้อ่อนคำตามไปช่วยดูแลตามคำสั่งของเจ้าหลวง เจ้าแสงจันทาลิ่งคนขับรถให้พาไปยังหอคำเพราะหวังว่าจะพบบิดาที่นั่น แต่คนรับใช้บอกว่าท่านทั้งสองได้ออกจากหอคำไปนานแล้ว และบอกว่าหากเสร็จธุระแล้วทั้งสองจึงจะตามเธอขึ้นไปบนเขา เธอไม่รู้จะไปตามหาท่านทั้งสองที่ไหน อ่อนคำจึงแนะนำว่าควรจะไปรอที่จุดนัดหมาย ไม่อย่างนั้นอาจจะคลาดกันได้ เธอก็คิดเช่นนั้น อีกทั้งยังหวังว่าพวกท่านคงจะมารออยู่ที่นั่นแล้ว

“เฮาไม่เข้าใจเลยว่าทำไมถึงได้เป็นแบบนี้ ทำไมนายพลหม่าวินฉะต้องทำร้ายเจ้าหลวง พวกเราไปทำอะไรให้เขา” ลมหายใจของหญิงสาวหอบกระชั้น ทั้งหวาดกลัวและวิตกกังวลไปหมด แม้จะทำงานอย่างหนัก แต่เธอก็ติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่เสมอ รู้ว่าการเมืองกำลังร้อนระอุ

บิดาพยายามอย่างยิ่งที่จะประคับประคองสถานการณ์ไม่ให้เลวร้ายลงไปกว่าเดิม แต่ก็ไม่เป็นผล เมื่อแนวความคิดเรื่องความเหลื่อมล้ำระหว่าง

ชนชั้นในสังคมถูกกระพือไปทั่วทุกหย่อมหญ้า นักศึกษาและประชาชนที่มีแนวคิดต่อต้านเจ้าหลวงก็เพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น ทั้งที่เจ้าหลวงทำแต่ประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง กลับถูกมองว่าท่านเอาเปรียบชาวบ้านตาตาๆ เสวยสุขบนความทุกข์ของพวกเขา และชูตรีติภาซีอย่างโหดเหี้ยม

ความไม่พอใจอันเกิดจากความเป็นอยู่ที่อึดอัดขัดสนหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทำให้สถานะของเจ้าหลวงสิ้นคลอน เหล่าเจ้าหลวงพยายามหาทางแก้ไข ขณะที่ฝ่ายรัฐบาลเวียงม่านนำโดยนายชอเต็งก็บริหารประเทศล้มเหลว ประชาชนอดอยาก ความเป็นอยู่แย่ แทนที่จะโทษความอ่อนแอของผู้นำ กลับหันมาโทษความเหลื่อมล้ำในสังคม ทว่าเจ้าหลวงอยู่อย่างราชา แต่พวกเขากลับอดอยาก จนกลายเป็นปัญหาที่นายพลหม่านวิน ซึ่งบ้าอำนาจได้ยื่นมือเข้ามาจัดการ

“อย่าเพิ่งวิตกกังวลไปเลยค่าเจ้าจ้อย บางที่เจ้าหลวงอาจจะเตรียมหาทางออกให้พวกเราทุกคนอยู่แล้ว”

หญิงสาวถอนใจเฮือก บีบมือเข้าหากันแน่น

“ปานนี้เจ้าพ่อจะเป็นอย่างไรบ้างก็ไม่รู้”

“หากเจ้าหลวงเตรียมพร้อมขนาดนี้ ท่านคงจะเตรียมทางหนีที่ไล่เอาไว้เรียบร้อยแล้ว เจ้าจ้อยไม่ต้องห่วงเกินไปหรอกนะค่า”

แม้จะได้ยินคำปลอบใจ แต่เจ้าแสงจันทาก็ทำใจยอมรับไม่ได้ง่ายๆ เธอเจียบลง แต่ภายในจิตใจยังคงปั่นป่วนยิ่งนัก

ราวครึ่งชั่วโมงต่อมารถก็แล่นเข้าสู่เขตบ้านพักตากอากาศของเจ้าหลวง เธอคาดหวังว่าจะเห็นแสงไฟสว่างไสวด้านในเหมือนอย่างในอดีต แต่ก็ต้องผิดหวังเมื่อตัวบ้านกลับมืดสนิท เพราะเครื่องปั่นไฟไม่ได้ถูกใช้งาน เหมือนที่ผ่านมา

“ข้าเฮาจะไปเปิดเครื่องปั่นไฟก่อนนะค่า” สาวคำบอกเมื่อจอดรถเรียบร้อยแล้ว แต่เจ้านายหญิงกลับร้องห้าม

“อย่าเพิ่งคำ เสากลัวว่าคนมาเห็นแล้วจะไม่ปลอดภัย”

“จริงด้วยคำลุงส่งคำ จันเข้าเขาเข้าไปหาเทียนไขด้านในดีกว่า” อ่อนคำ
ที่เคยมาหลายครั้งจำได้ว่ามารดาเก็บเทียนไขไว้ในครัว “เข้าเขาจะไปหา
เจ้าจ้อยเข้าไปรอที่ห้องรับแขกก่อนนะคำ”

หญิงสาวพยักหน้ารับ และก้าวเข้าไปด้านในหลังส่งคำเปิดประตูให้
ความเย็นเยือกกรอบกายยิ่งทำให้วิตกกว่าเดิม เธอไปนั่งรอที่เก้าอี้รับแขก
ที่มีตมิต ไม่นานแสงเทียนจากมือของอ่อนคำก็ส่องมาตามทาง

“เจ้าพ่อกับเจ้าแม่ไม่อยู่ที่นี้...ป่านนี้ท่านจะอยู่ที่ไหนกันนะ” เจ้าแสง-
จันทาพึมพำ ดวงตามีน้ำใสๆ คลอเมื่อเหม่อมองผ่านกระจกห้องรับแขกไป
ยังความมืดมิดของป่ารอบด้าน

“เจ้าจ้อยอย่าเพิ่งวิตกกเกินไปนะคำ อีกสักประเดี๋ยวพวกท่านคงจะตาม
ขึ้นมา ข้าเชื่อว่าเจ้าจ้อยขึ้นไปอาบน้ำ และนอนพักผ่อนก่อนดีไหมคำ พรุ่งนี้
อาจจะต้องรีบเดินทางแต่เช้า ลุงส่งคำยกกระเป๋าเสื้อผ้าขึ้นไปให้แล้ว”

“ขอบใจนะอ่อนคำ เสาคงนอนไม่หลับหรอก หากเจ้าพ่อกับเจ้าแม่
ยังไม่กลับ”

“ข้าเขายากให้เจ้าจ้อยพักผ่อนมากๆ ไม้รู้ว่าวันพรุ่งนี้จะเกิดอะไรขึ้น
เจ้าจ้อยควรจะเก็บแรงเอาไว้คำ”

หญิงสาวพยักหน้ารับซ้ๆ ทว่าจิตใจกลับลอยไปไกลโพ้น...

ไม่มีใครรู้เลยว่าแผ่นดินรัฐไต่หลวงกำลังจะลุกเป็นไฟ... ในอีกไม่กี่
คำคืนข้างหน้า เจ้าหลวงแห่งรัฐไต่หลวงกำลังจะกลายเป็นแค่ตำนานที่เล่า
สืบต่อกันมาเท่านั้น